

SEVGİ

dünyası

SAYI: 200003 FİYATI: 900.000 TL.

BİR YANDA HAYIR YAPANLAR ÖTEDE ZULMEDENLER

Dr. Refet Kayserilioğlu

ÖZVERİ VE VEFA

Güngör Özyiğit

İNSANA ÖZGÜ DUYGU: ŞİDDET

Seyhun Güleçyüz

YOLCULUK

Acar Doğançün

AYIN DOSYASI: MILLENNIUM BİN YILIN BİRİKİMİ (1001-1100)

SEVGI

dünyası

Aylık Kültürel
ve Siyasi Dergi

Cilt: 32
MART 2000
Sayı: 375

SEVGI YAYINLARI
TIC. LTD. ŞTİ.
adına

Sahibi ve Genel Yayın
Müdürü
Dr. Refet Kayserilioglu

Yazı İşleri Müdürü:
Güngör Özyiğit

Yayın Kurulu:
Güngör Özyiğit
Nelda Bayraktar,
Zeynep Elkâtip,
Hale Ürkmezigil
Özenç Kayserilioglu

Halkla İlişkiler Müdürü:
Tülin Özyiğit

Haberleşme Sorumlusu
Kâzım Erdemoglu
250 42 42

Okur - Abone İlişkileri

Kâzım Erdemoglu
252 85 85

Yönetim Yeri:
Aydede Caddesi
Kıvılcım Apt. No. 4/5
80090 Taksim/İSTANBUL
Tel: (0212) 250. 42. 42.

Yazışma Adresi:

SEVGI DÜNYASI
P.K.471-Beyoğlu-İST.
80090

Mizampaj ve
Teknik Danışman
Hale Ürkmezigil

Dizgi:
Özenç Dizgi

Baskı
Form Matbaacılık
613 88 25 - 613 89 73

Fiyatı: 900. 000 TL
Yıllık Abone:
10.000.000TL.
Yurt Dışı: 15.000.000 TL.

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sevgili Dostlar

Dr. Refet Kayserilioglu _____ 1

Bir Yanda Hayır Yapanlar

Ötede Zulmedenler

Dr. Refet Kayserilioglu _____ 2

Özveri ve Vefa

Güngör Özyiğit _____ 8

İnsana Özgü Duygu: Şiddet

Seyhun Güleçyüz _____ 12

Özümüz Temiz ve Güzeldir

Dr. Bedri Ruhselman _____ 14

Esinler

Olgay Göksel _____ 16

Orada Delirmek Yok

Özenç Kayserilioglu _____ 17

Gönül Kapıları

Acar Doğangün _____ 21

Ayın Penceresi

_____ 24

Yolculuk

Acar Doğangün _____ 26

MILLENYUM BİN YILIN BİRİKİMİ (1001-1100)

Bir Kıyamet Provası

31 Aralık 999 _____ 33

Hekimlerin Hocası: İbni Sina

_____ 34

Türk Dilinin Dalgalandan Bayrağı

Divan ü Lügat-it Türk _____ 36

İnsanı Güçlü ve Mutlu Kılan

Kutlu Bilgi, Kutadgu Bilig _____ 40

Türlere Yeni Yurt Müjdesi

Malazgirt Zaferi _____ 42

Araştıran ve Yazan: Güngör Özyiğit

Kitaplık

_____ 45

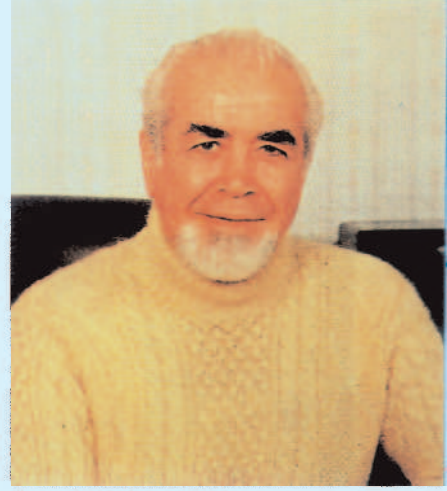
Hayatımız Mizah

Güngör Özyiğit _____ 46

Kapak deseni: Ikko Tanaka

Sevgili Dostlar

Yeni bir kitabımız baskı safhasına geldi. İsmi **İŞİĞİ GÖRENLER** oldu. Kitabın düzeltmelerini yapan arkadaşlarımız bu kitabın çok etkili olacağını ve çok güzel olduğunu dile getirdiler. Zaten ismini de düzeltmeleri yapanlardan Nelda Bayraktar kardeşimiz koydu. Ben başka bir isim düşünüyordum. O, "Bu kitabın ismi **İŞİĞİ GÖRENLER** olsun Başkanım" dedi. Sebebini de açıklayınca çok doğru buldum. "**İŞİĞİ GÖRENLER**" çok yakında elinizde olacak. Ondan sonra "**GÖREVLİ**" isimli kitabım geliyor. Daha sonra da "**BİRLİĞİN GÜZELLİĞİ**" isimli kitap gelecek. Bunlardan sonra bu yıl içinde üç kitap daha hazırlanacaktır. Sonra celseleri beş konuya ayırarak, beş kitap içinde onların açıklamalarını yapacağım. Bir kitabın hazırlanması, tekrar tekrar tashihler yapılması büyük emek istiyor ve uzun zaman alıyor. Ama sizlere hizmet isteği, doğruları en yararlı, en güzel ve en kolay anlaşılır tarzda sunma arzusu yorgunluklarımızı unutturuyor. Ne kadar çok kardeşimiz o kitaplardan yararlırsa o kadar mutlu olacağız.

Ülkemiz dar ve zor yerlerden geçiyor. Verilen kararlar düzen ve disiplinle uygulanırsa iyi durumlara ulaşacağız. Enflasyonun düşmesi, ülkede kanunların egemen hale gelmesi, keyfî tutum ve davranışlardan sakınılması, kötülerin ve kötülüklerin ayıklanması çok önemlidir. *Sayın Bülent Ecevit'in Başkanlığındaki koalisyon hükümeti önemli işler başardı, önemli kararlar aldı.* Bu hükümetin başarılarının devamı hepimizin ve ülkemizin hayrına olacaktır. Yaratandan yardım dileriz.

Ülkemizin insanları uyandıkça, dini politik ve ticari çıkarları için kullananların gerçek niyetleri iyice anlaşılacaktır. O zaman gerçek dindarla, çıkarı için dindar olanlar ayrılacaktır. Bu uyanma olmaya başladı. Din adına siyaset ve ticaret yapanlardan zarar görenler herkesin uyanmasını hızlandıracaktır. Fakat elbette uyanmamakta devam edecek bağınazlar da bulunacaktır. Dileğimiz onların sayısının az olmasıdır. Herkes dinini ve inancını en temiz duygularla uygulayabilmelidir. İnancı ona, şu veya bu şekilde zarar getirmemelidir. Bu da bir yandan hükümetin sömürücülere meydan vermemesiyle, bir yandan da halkın ikiyüzlülere karşı uyandırılmasıyla sağlanır.

*En derin sevgilerimle
Dr. Refet Kayserilioğlu*

Bir Yanda Hayır Yapanlar Ötede Zulmedenler

Ülkemiz, insanlara iyi ve kötü örnekleri çarpıcı bir şekilde sunan
bir laboratuvar gibi adeta.

DR. REFET KAYSERİLIOĞLU

HAYIR YAPANLAR

17 Ağustos'ta İzmit, Adapazarı, Gölcük ve Yalova'da, 12 Kasım'da da Düzce, Bolu ve civarında olan depremler birçok evin ve işyerinin yıkılmasına, binlerce kişinin ölmesine, yaralanmasına birçok kişinin evsiz, işsiz ve sokakta kalmasına yol açtı. Hükümetten önce birçok kişi, küçük, büyük birçok kuruluş yardıma koştu. Felâkete uğrayanların derdine çare olmaya çalıştılar. Onların sevgileri, küçük, büyük yardımları sıkıntıda olanlara güç verdi, güven verdi. *Bu karşılıksız hayırlar, hizmetler ve yardımlar felâkete uğrayanlara yalnız olmadıklarını gösterdi.* İnsan kardeşlerinin onlara değer verdikleri için, onları sevdikleri ve onları düşündükleri için İstanbul'dan ve civar illerden akın akın onlara koştuklarını gördüler. Onlar bu sıcak ilgiden ve sevgiden mutlu oldular, dertleri biraz olsun azaldı.

Hayır yapanlar ve hizmete koşanlar ise, gönüllerinden kopup gelen ve acıma duygularıyla kardeşlerine koşmanın gerçek insanlık olduğunu derinden hissettiler. İşte gerçek insan olduklarını, gönüllerinin iyilik, sevgi ve merhamet duygularıyla dolup taşıdığını gördüler.

Hayır yapanlar ve hizmete koşanlar ise, gönüllerinden kopup gelen ve acıma duygularıyla kardeşlerine koşmanın gerçek insanlık olduğunu derinden hissettiler.

Ağlayanla ağladılar, üzülenle üzüldüler, dertli kardeşlerini evlâtları gibi bağırlarına bastılar. *Böyle iyilik, hizmet ve hayır anlarında gönüllerinde Yaratanlarını daha çok hissettiler.* Çünkü gerçekten o esnada Yaratanları ve Yüce dostları onların ruhlarını sessiz sevgileriyle kuşatıyorlardı, onları sessizce onaylıyorlardı. Hizmetlerini yapıp evlerine dönerken gördükleri acı tablolardan üzgündüler. *Ama içlerinde, insanca davrandıklarını bilmenin bir huzuru vardı. İçin için kendilerini kutluyorlardı.* Gerçekleri bilenler, her şeylerini veren Yaratanlarına karşı borçlarını bir uçtan ödemekte olduklarını düşündüler belki. Belki de Yaratanın hoşnutluğunu gönüllerindeki huzurla, genişlemeyle hissettiler.

Hayırları, hizmetleri ve bu insanca güzel davranışları görenler ve gözlemleyenler ise, takdirle, hayranlıkla dolu oldular. İlk fırsatta kendileri de öyle hayırlar yapmayı istediler. İyiliği, hayrı, karşılıksız hizmetleri görmenin bile kendilerini nasıl sevindirdiğini hissettiler. Anladılar ki, iyiliği, hayrı yapmak da, öyle bir iyiliğe ve hayra ulaşmak da, onları seyretmek de insanları mutlu

ediyor. Bu ne güzel düzen böyle, iyiliği ve sevgiyi gösteren mutlu ve huzurlu, gösterilen kimseler mutlu ve huzurlu, onları gören ve gözlemleyenler de mutlu, hayranlık ve özlem dolu.

Bu deprem felâketi ülkemizde iyi insanların, gönlü iyilik, sevgi ve merhamet dolu insanların çoğunlukta olduğunu gösterdi. Bu, milletimiz için sevinilecek bir tablodur. Aynı zamanda bütün dün-

yadan akıp gelen yardımlar, ilgiler ve sevgiler, bütün dünyada da iyilerin, gönülleri sevgi dolu olanların çoğunlukta olduğunu gösterdi. Demek ki iyiler ve sevenler temel esasları öğrenip benimselerse, güzel günlerin gelmesi gecikmeyecektir. *O temel esasların ilki, Yaratanın tüm insanları kendi sevgisinden yarattığı için çok sevdiği ve insanların yükselme-*

sini istediğidir. İkincisi tüm insanların aynı özden yaratılmış özkardeşler olduğudur. Bir üçüncü büyük esas da kardeşlerin birbirini sevmesinin, birbirine yardım ve hizmet etmesinin GERÇEK BİR İBADET olduğudur. Çoğunluk bu üç temel esası benimserse dünyadaki kavgalar, kötülükler süratle azalacaktır. Biraz düşünen herkes, bu temel esasların doğruluğunu görmekte gecikmeyecektir. Elverir ki peşin hükümlerden, önceden düşünmeden

benimsenmiş yanlış görüş ve inançlardan kurtulmak için biraz çaba harcansın. İşte o çabayı da iyilerin, sevenlerin, Yaratanı tanıyıp O'na sevgiyle bağlı olanların örnek davranışları yaptırtacaktır. Örnek ve hayranlık uyandıran davranışlar, iyilerin, doğruların gönüllerini coşturacak, onları gerçekleri görmeye, öğrenmeye sevkedecektir, özendirecektir.

ÖTEDE ZULMEDENLER

Bu güzel örneklerle,
bu örnek davranışlarla
ruhumuz kanatlanırken,
Allah adını kullanan
bir zulüm çetesinin
marifetleri,
bütün çıplaklığıyla
ve bütün kötülükleriyle
önümüze döküldü.

Bu güzel örneklerle, bu örnek davranışlarla ruhumuz kanatlanırken, Allah adını kullanan bir zulüm çetesinin marifetleri, bütün çıplaklığıyla ve bütün kötülükleriyle önümüze döküldü. Midemiz bulandı, gönlümüz karardı. İnanamadık bu ülkede böyle bir zalimliğin, böyle bir acımasızlığın, böyle

bir vahşetin olabileceğine. Kendilerini Hizbullah kabul eden, yani Allahın takımı, Allahın partisi veya Allah güruhu (taifesi) diye adlandıran bu zavallı insancıklara hayretle, nefretle, şaşkınlıkla baktık. Onlar şu yaptıklarıyla şeytanın partisi, yani *Hizbulşeytan* olabilirler ancak. Şeytan kendi taraftarlarını kötüler veya kötülüğe meyilli insanlar arasından böyle seçer. Onlar bir insanın değil düşüncülebileceği, görmeye ve duymaya bile tahammül edemeyeceği işkenceleri ve

zulümleri nasıl yapmışlar!.. Bu gönülleri ve gözleri kapkara bulutlarla kaplı şaşkınlarda, huzurun, mutluluğun zerresi olabilir mi? Çirkinlikleri ve pislikleri ortaya döküldükçe insanların yüzüne bakacak hal kalır mı onlarda? Başlangıçta onlar can derdine düştükleri için, yaptıkları vahşetin büyüklüğünü tam idrak edemeyebilirler. Onun pişmanlığını, azabını henüz çekemeyebilirler. Kafaları

da Allah adına iş yaptıkları fikrine iyice şartlandığı için, kötülüğü tam göremeyebilirler. Zamanla yanlışlarını, kötülüklerinin büyüklüğünü gördükçe utançları, azapları, korkulu rüyaları gittikçe artacaktır. *Onların gaflet uykusundan uyanmaları için o işkence kasetlerini onlara bilhassa göstermek gerekir. Girdikleri karanlık yolun ne olduğunu iyice bir*

anlasınlar. Onlara o işkence kasetlerini seyrettirmek hem adilce bir ceza olur, hem de onların vicdanlarının biraz uyanması için hayırlı bir yardım olur. Aralarında hiç uyanmayacak çok kötülerini, en zalimleri olabilir. Bu kötülüğün, bu zulmün kökünün kazınması için de en güzel çare budur. O kasetleri onlara ve taraftarlarına mutlaka seyrettirmelidir.

Bu kötülüğe, bu büyük işkencelere ve zulümlere maruz kalanların çaresiz haykırıışlarını, yakarıışlarını, sonra

lânetlerini düşünebiliyor musunuz?!.. Onların feryatları, gözyaşları, çektikleri acılar, Allahtan yardım dilemeleri karşılıksız mı kalacak, bedduaları duyulmayacak mı sanırsınız? Yaratana, mazlumların, zulme uğrayanların, çaresizlerin feryadını duyar. Onların ruhlarını, gönüllerini sevgisiyle, merhametiyle sarar, kuşatır. Onları en güzel şekilde teselli edecek yardımlarını ve yardımcılarını gönderir.

Kötülük yapanlar, bilerek,
isteyerek kötü yolda gidenler,
hele böyle işkence edenler,
bitmesi çok zor bir yangına
doğru koşmaktadırlar.
O yangın, dışarıdaki ateşten
daha yakıcı, daha azap verici,
gece gündüz devam eden
bir gönül yangınıdır.

ESAS AZAP AHİRETTE

O zalimlerin bu dünyada çekeceği cezalar ve belâlar, öte dünyada çekecekleri azapların yanında çok küçük kalır. Ahirette onların gideceği yerler karanlıktır. Zalimlerin, yalnızların, terkedilmişlerin gideceği yerdir. Her çeşit korkutucu hayallerle (imaj, imge) devam

eden o korkulu rüyaları kolay kolay bitmez. Kötülük yapanlar, bilerek, isteyerek kötü yolda gidenler, hele böyle işkence edenler, bitmesi çok zor bir yangına doğru koşmaktadırlar. *O yangın, dışarıdaki ateşten daha yakıcı, daha azap verici, gece gündüz devam eden bir gönül yangınıdır.*

O, bizi kardeş olarak yaratmış, kaderlerimizle bizi birbirimize bağlamıştır. Tüm insanlar birbirinden sorumludur. Hele aynı ülkede yaşayanlar,

birbirinden daha çok sorumludur. Onlar birbirine yardıma, hizmete koşacaklar, birbirini hoş tutacaklar, seveceklerdir. *Ancak böyle davrananlar, O'nun yüceliğine sığınabilir, O'nun bağışlamasını ve korumasını dileyebilirler.* Şu değişmez ilâhi kuralı, düşünerek bir okuyalım:

KARDEŞİ AFFETMEDEN...

"O, sizin kardeş olduğunuzu bildirdi. O, sizin bir isimle anılmanızı ister. Siz gecikmeyiniz. Biliniz ki O, kendine olan her şeyi, yüceliğinden affeder, bağışlar. Yalnız kardeşin kardeşe olan hakkını affetmez. Onu kardeşinden istemesini diler. Siz bundaki hayrı, bundaki hikmeti düşününüz."

Yani bir insan kardeşine kötülük yapanlar, hele işkence edenler, o kardeşi kendilerini affedene, bağışlayana kadar sıkıntı çekerler, azapları bitmez. Öyleyse bir insan kardeşine bilerek bir kötülük yapmamak için çok dikkatli olmalıdır. *Yani bağışlanmanız, kötülük yaptığınız adamın merhametine kalıyor.* Bu kural kader birliği içinde olduğumuzun çok açık belirtisi değil mi? Öyleyse çok dikkatli olacağız. Kötü yola sapmayacağız, iyi yolda gidecek ve hep iyilik yapacağız. Seveceğiz, bilgimizi, doğruluğumuzu ve

sevgimizi artırarak insan kardeşlerimizi saracağız.

İyilik de dönücü, kötülük de dönücü diye hep söylüyoruz. *İşte bu temel esası hiç unutmayacağız.*

İYİLİKLE KÖTÜLÜK YAN YANA

Ülkemiz, bilhassa son yıllarda, insanlara iyi ve kötü örnekleri çarpıcı

bir şekilde sunan bir laboratuvar gibi veya bir dersane gibi adeta. Bir yanda iyilikler, sevgiler, ilerlemeler artıyor. Ötede pislikler, bütün kötülükler ard arda ortaya dökülüyor. Bir Amerikalı yöneticinin dediği gibi, Türkiye adeta bağırsaklarını temizliyor. Gittikçe, gizli, saklı kalmış tüm kötülükler iyice ortaya dökülecek ve önümüzde aydınlık, parlak bir yol uzanacaktır. *Türkiye gittikçe örnek bir ülke olacaktır. Çünkü Türkiye'nin dünyada önemli bir görevi vardır. Üstüste olan değişiklikler, her yerde ülkemizin önünün açılmasını sağlayan gelişmeler bir ilâhi yardımı düşündürmüyor mu size?*

size?

caktır. Türkiye gittikçe örnek bir ülke olacaktır. Çünkü Türkiye'nin dünyada önemli bir görevi vardır. Üstüste olan değişiklikler, her yerde ülkemizin önünün açılmasını sağlayan gelişmeler bir ilâhi yardımı düşündürmüyor mu size? 17 Ağustos depremi, Türkiye'nin hayatında bir dönüm noktası oldu. Clinton'un (ABD Başkanı), derin bir sezgi ve ileri görüşlülükle, önümüzdeki 20 yılda Türkiye'nin dünyada çok önemli rolünün olacağını söylemesi, bir büyük gerçeği

dile getirmektedir.

Kötülükler olanca çıplaklığıyla ortaya dökülecek, insanlar kötülüklerden iyice tiksinecekler. İyiliklerse gittikçe daha çok artacak, daha büyük takdir ve sevgi toplayacaktır. Politikadaki iki yüzlülükler azalacak, milletvekili dokunulmazlığı kalkacak. Adalet daha bağımsız olacak, haklar daha kolay elde edilir olacaktır. Enflasyon düşecek, bugünkü ciddi ve dürüst

hükümet yararlı, doğru uygulamalarla ülkemizin önünü açacaktır. İnsanlar daha uyanacak, kolay aldanan, kolay kanan olmayacaklardır. *Doğru esaslara dayalı, doğru ah-*

lâki kurallar gönülleri kaplayacaktır.

İyiliğin ve kötülüğün böylesine ortaya döküldüğü, böylesine belirgin olduğu bir dönem olmadı, ülke tarihinde. İnsanlar doğru bilgilerle ve doğru gözlemlerle donanıyor günümüzde.

Özveri ve Vefa

Yazıda adı geçen saygıdeğer kişilerin hepsi öldü ya da öldürüldü. Ama onların ışıklı düşünceleri, insancıl sevgileri, bir güneş gibi, bizi aydınlatıp ısıtmayı sürdürüyor.

Gelin, Sayın Velidedeoğlu'nun o enfes "Menekşeler" yazısının sonundaki dileği yerine getirelim: Giden bütün sevdiklerimize ve kendimize, hayallerimizin en geniş cömertliğiyle, kucak kucak kır menekşesi yığınlarından ferah bir türbe kuralım uzayda...

Güngör Özyiğit
Psikolog

Bir düşünürün dediği gibi birbirimizi sevince daha sevimli oluruz. Birbirimizle gururlanınca daha onurlu oluruz. Birbirimize saygı gösterince daha saygın oluruz. Birine değer verip yücelttiğimizde, kendi değerimizi de göstermiş oluruz. Hele bu biri eşimiz, hayat arkadaşımız ise, saygılı sevgimiz ve övgümüz *VEFA*'lı olma erdemi ile taçlanır. Mutlu bir evlilikte, kadının özverisi ile erkeğin vefası yanyana yürür.

Çocuk ve ana-baba benliği gelişmiş olan, buna karşılık yetişkin yanı, kendi aklıyla karar verme ve sorumluluk üstlenme tarafı yeterince öne çıkmayan bir toplumuz. Böyle bir toplumsal yapı içinde yetişen eşler, genellikle kendi ailelerini ya da çocuklarını eşlerinden daha önde tutarlar. Öylece en büyük yanlışı ve haksızlığı yaparlar. Hayatın doğal seyri içinde ana - babalar hayat sahnesinden çekilirler. Çocuklar büyüdükten sonra, yuvadan uçar ve kendi hayatlarını kurarlar. Sonunda eşler yine başbaşa kalır ve hayatın yükünü birlikte kaldırır. Öyleyse eşler birbirine yaşam boyu sevgi ile bakmalı ve her biri diğerini "bir numara" yapmalı.

"HOCALARIN HOCASI" NIN FEDAKÂR EŞİ

Kadını yücelten ve baştaçı eden bir toplum, kendi uygar geleceğini sağlama almış demektir. Kadın, anne, eş ve mesleğinde topluma sunduğu hizmetle bunun faturasını fazlasıyla öder.

Hukuk Fakültesinde Ordinaryüs

Profesörlük payesine erişen, dersleri, yazıları, kitapları ile toplumu sürekli aydınlatan, "Hocalar Hocası" olarak anılan Sayın Hıfzı Veldet Velidedeoğlu, 1925 yılında sözlüsü olan hayat arkadaşı için "Milli Mücadele Anıları" kitabında şunları yazar: "Yakında nişanlanacağım için herhalde ölmek istemiyordum. O zamanki sözlüm; gerek onun babasının, gerek benim babamın, bizleri henüz çocuk sayarak, şiddetle karşı koymalarına rağmen, kendisiyle yuva kurduğumuz; Türkiye ve Avrupa'daki yüksek öğrenimim sırasında birçok yoksullukları yanyana birlikte göğüslediğimiz, birlikte evlat ve torun sahibi olduğumuz kendisine çok uzun ömür dilediğim 46 yıllık şimdiki hayat arkadaşımıdır."

Ve bu güzel beraberlik 49 yıl sürer. Ellinci yıllarını kutlamaya kader izin vermez. Bir yılan sinsiliği ile yavaşça sokulan ölüm, beklenmedik bir anda alır götürür hocanın, 49 yıl aynı yastığa baş koyduğu sevgili eşini. Ortak yaşamları boyunca, eşi Saime Hanımdan bir kez bile incitici bir söz işitmediğini söyleyen hoca, ölümünden sonra, onun hakkında yazmaya elinin neden varmadığını şöyle açıklar:

"Eşim hakkında bir şey yazmıyorum, yazamıyorum. Çünkü insanın, yarım yüz yıla yaklaşan bir beraberlik içinde artık kendisiyle özdeşleşmiş hayat arkadaşının ardından yazı yazması, doğrudan doğruya kendi ölümünden söz etmesinden farksız. Madem ki yaşıyoruz, buna olanak yok."

Derken, öğrencisi ve kırk yıllık aile

dostu Prof. Muammer Aksoy imdada yetişir ve “Bir Velidedeoğlu’nun Ardından” başlıklı yazısında bize onları bir güzel tanıtır. Bazı kişilerin yanına yaklaşıldığında, uzaktan görüldüğünden daha büyük olduklarına değinen Sayın Aksoy, Saime Hanımın tam da böyle biri olduğunu söyler ve devam eder:

“Kırk yıldır Üniversitede dersleriyle, yazılarıyla, konuşmaları ve davranışlarıyla ışık saçan ve hizmet sunan hocamız Sayın Velidedeoğlu’nun bugüne kadar ki başarılarını yalnız kendisine maletmek haksızlık olur. Bu büyük kişinin çalışmasında ve savaşımında ona tükenmez bir destek olan sade, alçakgönüllü ve çok değerli biri vardır. Bu kişi, değerli eşi Saime Velidedeoğlu’dur.

“Başarılı her erkeğin arkasında mutlaka bir kadın vardır” sözü Saime Hanımın şahsında ete kemiğe bürünür ve somut bir gerçeğe dönüşür.

“Saime adındaki bu sessiz, özverili ve birçok kimsece meçhul kadın, kendi hayatını büyüklüğüne inandığı kocasının hayatı içinde öylesine eritir ki, ameliyat olduğu Almanya’dan kocasıyla ölümünden 5 saat önce yaptığı son telefon konuşmasında, son sözleri olarak kocasına “Hıfzıçığım, kendine iyi bak” der ve bu bir yerde vasiyet yerine geçer.

Velidedeoğlu, eşinin ölümünü öğrendiğinde neler hissettiğini çok özlü bir biçimde anlatır. “Acı haberi duyduğum anda, ömrümün sert bir bıçak vuruşu ile ortasından bölünen bir elma gibi, birden

ikiye bölündüğünü hissettim: “Saime ile geçen ömür” ve “Saime’siz geçecek ömür...”

Eşi, ölümüyle hayatından büyük bir parçayı alıp götürmüştür. Geriye kalan parçanın da önünde pek uzun sürmeyeceğini düşündüğü bir zaman dilimi vardır. Bununla avunur...

Eşinin Osmanağa Camii’nin avlu kapısından, omuzlar üstünde çıkarılan tabutuna bakarken “Acaba o mu, yoksa ben miyim giden?” diye düşünür ve Fuzuli’nin şu iki içli dizesini mırıldanır:

“Kim demiştir ki görünmez can bedenden gittiğin

İşte ben gördüm gözümle kendi canımdır giden.”

BİR TÜRK’ÜN ÖLÜMÜ

Türk Aydınlanma hareketinin ışık insanlarından olan Ahmet Taner Kışlalı, yıllar önce Nicole isimli bir Fransız kıızıyla tanışıp evlenir.

Nicole, eşine duyduğu sevgisi uğruna, büyük bir özveride bulunarak, doğduğu toprakları, ailesini, dostlarını, alışkanlıklarını bırakıp Türkiye’ye yerleşir. 25 yıllık geçmişi ile köprüleri atar. Bir tek adı ve dini kalmıştır ona ait olan.

Ne var ki, seven bir kadın için özverinin sınırı yok. Kışlalı soyadını alışının ikinci yılında, evlatları Altınay’a hamileliğinin son aylarında, aslında sürpriz olabilecek bir haberi, kapıda karşıladığı kocasına bir an önce vermekten kendini

alamaz: “Hem Türk, hem Müslüman olmak istiyorum.. Ben Tanrıya inanırdım. Senin Tanrın ile benimki farklı değil ki! Çocuklarımız iki toplum arasında kalmamalı. Ben de her şeyi seninle, onlarla ve bu toprakların insanlarıyla paylaşabileyim.”

Müftü ile daha önce gidip konuşmuş. O gece “Kelime-i şahadet’i sabırla ezberler. Heyecandan uyuyamaz. Sabahı zor eder. Ertesi sabah müftünün yanından çıkarken, elinde artık “Nilgün Kışlalı” olduğunu kanıtlayan belge vardır. Bunu eşinin ailesi ile paylaşır. Birlikte mutluluk gözyaşları dökerler.

Daima çalışır. Sekreterlik yapar, mağaza yönetir. Halkla ilişkiler sorumluluğu taşır. Protokol danışmanlığı üstlenir. Hem evde iş yapar, hem dışarıda çalışır. O kadar ki kocası Bakan iken, oturdukları sosyal meskenin bulunduğu binanın merdivenlerini sabunlu sularla siler.

Bütün insanları sever. Kendini Türkler’den biri gibi hisseder. Atatürk’e hayranlık duyar. Onun için din, inanç ve iyilik demektir.

Sağcı basının, Taner Kışlalı’yı yıpratmak için “Kültür Bakanının Hıristiyan karısı”, “İkonalar ve Kokanalar”, “Madam Kışlalı” gibi sözleri dillerine dolamalarına çok, ama çok üzülür.

Onun yüzünden, siyasi kariyerine bir zarar gelmemesi için, çok sevdiği kocasına ayrılmayı bile önerir.

Kışlalı, şu gerçekçi sözleri ile eşini yatıştırır ve kendine getirir: “Türk ve

Müslüman doğmuş olmak, bunları kendi istenci (iradesi) ile benimsemiş olmaktan daha mı önemlidir?!”

O, bakanlarla, büyükelçilerle, generallerle, çok ünlü yazarlarla, bilim adamlarıyla arkadaş olduğu kadar kapıcılarla, bekçilerle, çaycılarla, şöförlerle de dosttur.

Tam anlamıyla bir “İNSAN”dır.

Eşi ile keyifli bir araba yolculuğunda “Yine mevsimler geçecek/Yine yapraklar düşecek/Giden sevgililer geri gelmeyecek şarkısını dinlerken bir trafik kazası geçirirler. Ve Kışlalı’nın sevgili eşi bir daha gelmemek üzere gider...

Vasiyeti üzerine kefeninin bir tarafını Türk bayrağı ile sararlar... Bu destansı sevgi senfonisi, Kışlalı’nın insanın gönül telini titreştiren şu sözleriyle son bulur: “Fransız ana babanın Bordo’lu Türk kızı şimdi Ankara’da yatıyor. Ve benim kalbimde...”

Ahmet Taner Kışlalı, Nilgün’ün sonsuz anısına sunduğu “Bir Türk’ün Ölümü” kitabının başına şöyle bir not düşer: “Bir bilge kişi şöyle der: “Işığa verdiği aydınlık için şükret; ama bitmeyen bir sabırla karanlıkta durarak lambayı tutan eli unutma!”

Ve ekliyor: “Unutmak olanaklı mı?!”

Hemen her erkeğin başarısında, özverili sevgileriyle kendi benliklerini silen, arkada duran, gölgede kalan, ama tuttıkları lamba ile önümüzü aydınlatan bir kadın var... Ve görünürde alkış tutanlar değil, onlardır bize gerçek yâr!..

İnsana Özgü Duygu: Şiddet

Seyhun Güleçyüz

İnsan şiddetinin nerelere varabileceğini bu günlerde Hizbullah ile gördük.

Bizde şiddet yeni değil. Osmanlı, Hristiyan tebaanın isyan ettiği 1800'lerden itibaren, Cumhuriyetin kuruluşuna kadar İç Savaşlar yaşadı. Kurtuluş Savaşı sırasında dış ve iç düşmanlarla mücadele edildi. Cumhuriyetin kuruluş aşamasında Doğu'da isyanlar oldu. 1975-80 yılları arasında ideolojik teröre epey kayıp verdik. 1984 den beri de PKK ile uğraşyoruz. Ama tüm bunlara rağmen toplumumuzda "şiddet kültürünün yerleştiği" fikrine katılmak biraz güç. Çünkü insanın yapısında şiddet zaten var. Toplum kurallarının ve din dahil geniş anlamda kültürün işlevi insanların şiddet göstermelerini engellemektir.

Şiddet dünyanın her yerinde vardır. Batı Avrupa tarihte en çok şiddetin yaşandığı yerdir. En büyük savaşlar bu kıtada yaşanmış, bir milyonun üstünde insan ölmüştür. Feodalite savaşları aşağı yukarı iki yüz yıl sürmüştür. Arkasından gene iki yüz yıl süren Haçlı Seferleri gelmiştir. Bu arada engisizyon ortaya çıkmış. Başta Yahudiler ve Mürtedler,

ardından cadı diye yüzbinlerce köylü kadın diri diri yakılmıştır. Nihayet geçen yüzyıl Holokost yaşanmıştır; halen Sırbistan vahşeti canlı olarak gözümüzün önündedir.

Şiddet teokratik Papalık devletinde siyasi iktidar için sayısız suikasta sebep olmuştur. Aslında siyasi şiddet Ortaçağ saray entrikalarında başrol oynamıştır. Osmanlı'nın yıkılış dönemindeki isyanların bastırılması, şehzade kardeşlerin ve sadrazamların öldürülmesi, bu tür şiddete örnektir.

Terör ise kelime ve uygulama olarak Fransız devriminden sonra ortaya çıkmıştır. Bütün ideolojiler terörü araç olarak kullanılmışlardır. Terör uygulayarak iktidar olanların devlete hakim olduktan sonra uyguladıkları şiddet, insanlık dışı vahşet boyutlarındadır. Almanya'da Nazi rejimi ve Rusya'da Sovyetler Birliği, dünyanın en büyük soykırımını gerçekleştirmiştir.

Halen Batı Avrupa'da Holigan ve ırkçı Neo-Nazi şiddeti yaygındır. Fransa'da liseliler arasında göçmen gettolarına yönelik şiddet vardır. Afganistan ve Cezayir başta olmak üzere İslâm aleminde

ne amaçla olduğu tam anlaşılamayan vahşet düzeyinde şiddet yaygındır. Amerika'daki şiddet olaylarını sık sık TV'lerde seyretmekteyiz. Bunlar öfkeli insanların şiddetidir. Bir zaman önce, iki liseli silahlı genç okullarında bir öğretmen ve on bir arkadaşını öldürdüler ve sonra intihar ettiler.

“Düşüncelerimizin en iyi aynası yaşamlarımızın akışıdır” diyor Montaigne. Gerçekten, insanın tüm yaşantısı, onun düşünce yapısını oluşturan kavram ve değerlerle şekillenmektedir. Düşünce yapısı ise, dış etkenler ve iç dürtülerle farkına varılan soyut ya da somut nitelikteki kalıplar, veriler, doneler, hem ölçülerden, sembollerden, bir de dünyaya gelen insanın ruhunun tekâmül (olgunluk) seviyesinden oluşmaktadır. Yani insanın kişiliğinin temeli ve potansiyel gücü, kendi düşünce sisteminin ölçeklerinin toplamıdır.

Ebeveynlerin kendi iç dünyalarındaki tatminsizliklerini veya onlara bir nevi haz veren ulaşılmaması güç olan hayallerini, değerlerini çocuklarına yansıtmaları, doğru bir düşünce olarak asırlar boyu süre gelmiştir. Böylece kişi bir yandan kendisinde olan doğal menfaatlerini algılamak, bir yandan da kendi dışındaki çevrenin ölçüğü içine sokulmuş yargılarla şekillenen göreceli menfaatleri, itirazsız kabullenmek zorunda kalır. Etrafını, kendini analiz edebilecek yaşa geldiğinde, analiz yapabilme, düşünebilme şansını kendini bağlayan kalıplarla bilinçli veya bilinçsiz bir şekilde yitirmektedir. Bir de analiz yapmaya kalkıştığında çevresiyle ters düşmekten ve bunun getireceği zararlardan korkup vazgeçmektedir.

Böylece ihsanoğlunun yaşamını çevresinin doğal kabulü doğrultusunda devam ettirmekten başka çaresi kalmamaktadır. Yani suçluları toplum doğurmaktadır, çünkü insana gerekli olan akılla yaşama hürriyeti verilmemektedir.

Aslında insanın kendisine yönelip sahip olduğu değerlerinin, içindeki güzelliklerin farkına vararak iyide, doğruda, sevgide yaşaması onun varoluşu sebebini yerine getirmesi olur. İnsan dünyaya olgunlaşmış önce gerçek insan sonra insan üstüne ulaşmak için gelmektedir.

Binlerce yıldır bunun bilgisi İlahî Âlemden gelmektedir. Öyleyse bu hale gelebilmek için sistemli çaba gerekmektedir, ki kendini aşmış yükselsin. Bunun için ise aklını düşüncelerle, bilgiyle besleyerek sürekli bunun çabası içinde olması gerekir. Çatışma yerine barış, kin nefret yerine sevgi, öldürmek yerine yaşatmak ve bölmek, bozmak yerine bütünleşmeyi kendinde ve çevresinde mümkün kılabilirsin. Buna dünya insanların her geçen gün daha çok ihtiyacı var. Başarılacak, yeter ki her kişi önce kendi için gönülden istesin. Gerisinden eğitim ve emek gelir. Bir anlamda kişinin kendisiyle cengi başlar. Bu geçen süre ise başardıkça insan için güzel olan devredir.

Yücelmiş kişi yaşamında karşılaşacağı tüm zorluklara dayanabilen, zararsızlığı öğrenmiş, faydalı olmayı yaşamının temeli yapmış güçlü, sevgi dolu insandır. Onun yanında tüm olumsuzluklar, ayrılıklar, gül bahçesinde, güzelliklerinin görülmesini, sevinçlerinin paylaşılmasını bekleyen güllere dönüşür.

Özümüz Temiz ve Güzeldir

DR. BEDRİ RUHSELMAN

Sadeleştiren: Olgay Göksel

6 ya da 7 yaşında... Elinde dört tane mum var. Onları satacak da, birkaç kuruş kazanacak!.. Sokağın başında duruyor ve bekliyor. Kimseden bir şey istediği, kimseye bir şey söylediği yok. Utangaç, yalgın ve biraz da beceriksizlik akıyor üzerinden...

Üstü başı oldukça eski, fakat tertemiz. Pabuçları partalca ama boyanmış. Belli ki bu temiz, iyi, fakat yoksul, darlık çeken bir ailenin çocuğu... O kadar utangaç ki, yanından geçenlerin yüzüne bakamıyor ve kendisine bir şey sorulduğunda kekeliyor, yüzü kızarıyor. Hani nerede ise o köşebaşını bırakacak ve savuşup gidecek. Biraz uzakta durdum ve hissettirmeden bu manzarayı seyretmeye başladım. Gelen giden oluyor, bir hayli vakit geçiyor...

Birisi geldi, bir mum aldı, parasını verdi gitti. Kaç para aldığını bilmiyorum. Ama çocuğun yüzünde öyle bir sevinç ışığı belirdi ki, bu ancak, piyango bile-tine oldukça yüksek ikramiye çıkan bir insanın sevinç ve heyecanı ile ölçülebilir.

Şimdi elinde üç mum kaldı. Ne olursa olsun eğer onları satamazsa bir ikisini de ben almaya karar verdim. Tam bu sırada kıyafetleri oldukça düzgün 18-22 yaşları arasında dört beş kişi bağırsarak, birbirleriyle itişe kakışa şakalaşarak kaldırımdan sökün edip, çocuğun bulunduğu yere doğru gelmeye başladı. Bu gençlerde öyle bir pervasızlık ve ataklık hali vardı ki, yarım metre yakınlarından geçen kimse mutlaka az veya çok hışmına uğrayabilirdi... Grup, öylece çocuğun yanına kadar geldi. Birisi çocuğa bağırdı: "Mumu kaç veriyorsun lan!.."

Gökten satır iner gibi çocuğa tesir eden bu paylayıcı ses karşısında çocuk korkudan titremeye başladı. O kadar ki, neredeyse elindeki üç mumu fırlatıp atarak, kaçacak. Fakat buna da cesareti yok. Sesi sedası büsbütün kesildi. Hemen de ağlayacak gibi dudaklarını büktü.

Gençlerden biri çocuğun elindeki mumlardan birini çekip aldı. Ve ortasından kırıp yere attı. Çocukcağız korku ve çaresizlik içinde ağlamaya

başladı. Ötekiler onun bu haliyle bütün eğlenmeye başladılar... Bağırışıp çağırışarak gülüşüyorlardı. Çocuk, etrafını saran bu yabancıardan kurtulmak için kaçmaya kalkıştı. Hemen önünü kestiler. Ve kedi fare ile oynarcasına çocukla eğlenmeyi sürdürdüler. Fakat birden ne oldu bilmiyorum, sahne değişti. Gençlerden birisi diğerlerine seslendi: "Zavallı çocuğu korkuttuk be! Baksanıza titriyor ve ağlıyor." Bunun üzerine derhal çocuğu serbest bırakarak, yanından ayrıldılar. Fakat çocuk hâlâ ağlıyordu. Geriye kalan mumlarını kucakladı ve yerinden ayrılarak yandaki sokağa saptı. Belki artık satıcılıktan hepten vazgeçip, evine gidiyor. Onun bu saf ve masum hali, gençlerden birinin dikkatini çekmiş olacak ki, ötekine "Ulan" dedi "Çocuğu korkuttun. Zavallının ekmeğine mani oldun. Şimdi kaçıyor işte!.." Çok geçmeden çocuğun peşine düştüler. Arkasından bağırdılar, korkmamasını, mumlarını satın alacaklarını söylediler.

Fakat çocuk dinlemiyor, koşarcasına hızlı hızlı yürüyordu. Arkasından koştular. Bu kez çok tatlı, ağabeyce bir sesle kendisine seslendiler: "Korkma evlâdım, demin sana şaka yaptık. Mumların hepsini alacağız." Ve çocuğa yetişip, parasını vererek, kalan iki mumu da aldılar. Çocuk gülümsedi, gene sevindi ve aynı utangaç sesle teşekkür etti. Dalmış olduğu sokağın içinde sevinçle yürüyerek kaybolup gitti. Gençler birbirleriyle konuşuyorlardı: İyi oldu bak!.. Çocuğun mumlarını satın aldık, korkutmuştuk zavallıyı...

İşte insanın özvarlığındaki nurun, büyük değerın çiçeklenmesi!.. Öyle kötü görünen insanlar vardır ki, ilk bakışta bunlardan nefret edenler çok olur. Fakat bu nefret ediş, bir görgü ve tecrübesizliğin eseridir. Zira kötü insan yoktur.

Tanrısal bir ışık olan ruh, daima aydınlıktır, daima parlaktır. O, daima ışıldar; yeter ki etrafı buğulanmasın ve islenmesin.

e s i n l e r

Ana gibi tüm canlıları beslemek toprağın varoluş nedeni
Sonunda yine o bağına basar, kimsenin istemediği cansız bedeni

* * *

Yok gibidir sanki ilk bakışta hava
Oysa odur yaşatan bizi aldığımız her solukta

* * *

Bak hele, şu içinde güneş taşıyan ateşe
Yanar, kül olur, ısısı yine döner güneşe

* * *

Su buluta, bulut suya döner
Gök ağlar, yer yeşerir güler

* * *

Gül açılınca, kokusu saçılınca, dikenin esamesi mi okunur
Bahçevan yüzün gibi bir gül açsın diye bin dikene dokunur

* * *

Yaşanmışlık yüze yansır çizgi çizgi
Her insanın anlamı yüzünde gizli

* * *

Kimi zaman homurdanarak kızgın gelir deniz
Dalgalar kıyıyla dövüşür
Bazen de sakin, yumuşak, sahille oynaşır
Şıpır şıpır sanki öpüşür

* * *

Aşk imiş tüm varlıkların önü ve dölü
Aşksız kalan Adem, sanırsın ölü

* * *

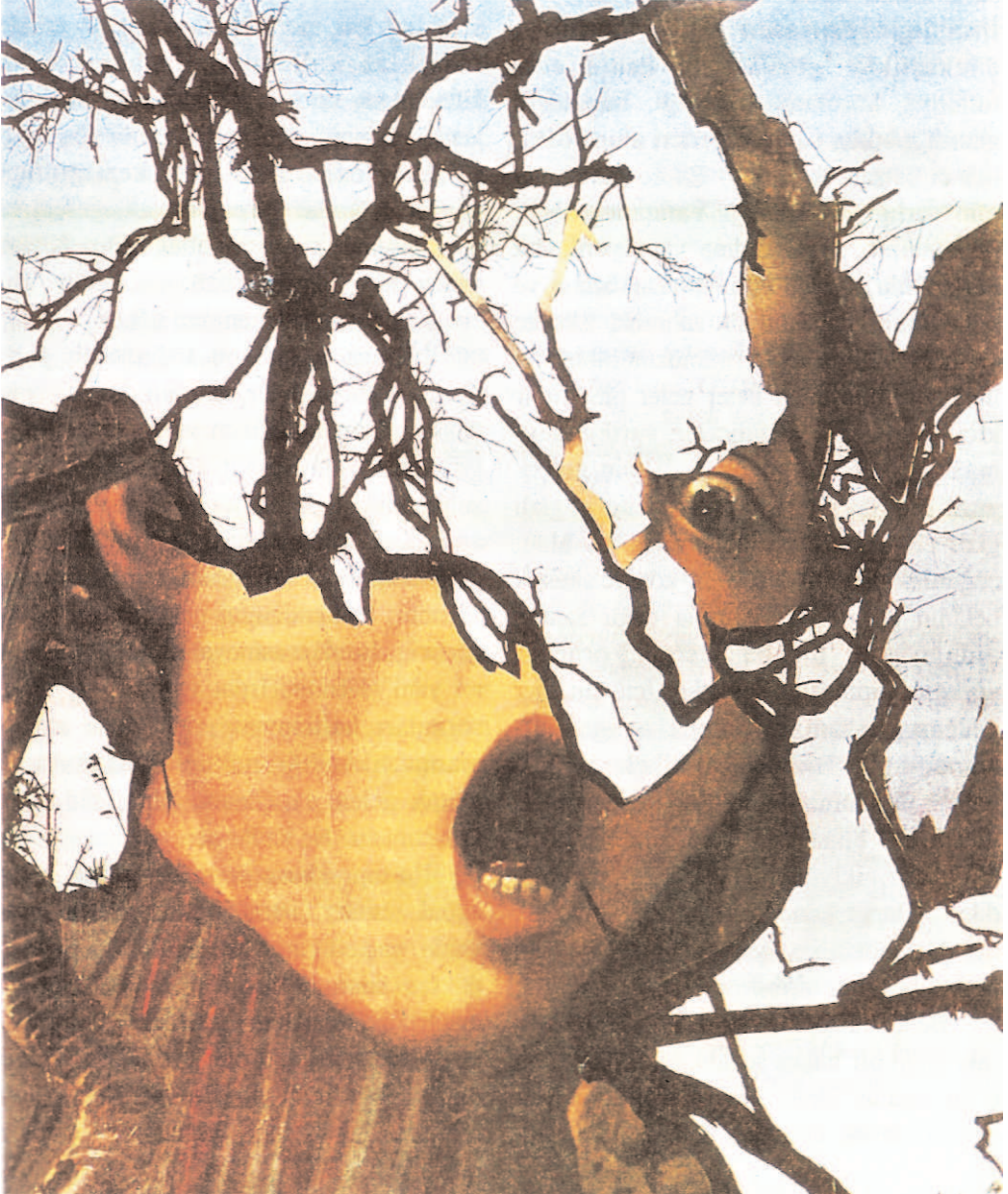
Aşka bırak kendini, o seni yeder
Sendeki eksikleri ancak aşk tamam eder.

o l g a y g ö k s e l

Orada Delirmek Yok!

Özenç Kayserilioğlu

İllüstrasyon: Carol Ward

Büyük bir felâketin ardından herkes kendini toplamaya, ruhsal sağlığını korumaya, kişisel ve toplumsal yaralarını iyileştirmeye, onunla yani 'depremlerle birlikte yaşamaya' çalışırken, o haber ve o görüntüler gelmeye başladı. Bu bazı insanlar için, depremin neden olduğu sarsıntıdan daha büyük bir darbeydi. İnsanlığın asırlardır binbir zorlukla, çilekeşlikle, gözyaşı ve kanla elde tutmaya, korumaya çalıştığı, bugünlere getirdiği bütün üstün değerleri altüst eden, inancı sarsan bir şoktu. En zor zamanda tüm varlığıyla sığındığı Yaratanın ismi kullanılarak, O'nun adına yapıyordu bu pis kokulu, iğrenç delilik. "Din adına ve Allah adına daha büyük zalimlik, işkence yapıldığı olmuştur, burnumuzun dibindeki ülkelerde bile daha beter neler oluyordur kim bilir" gibi düşünceler vurdumduymazlığa kamufle mi oldu; "Dinin gerçek yüzü işte böyle ortaya çıkıyor" deyip gizli gizli el ovuşturarak sevinenler mi oldu; çoğunluk dehşete düşüp bir köşeye sinerek belânın geçmesini ve bunu çoğu zaman olduğu gibi bir başkasının, örneğin devletin yapmasını beklediği için mi, her nedense, insanlar topluca ayağa kalkamadılar. "Biz başka ülkelere, hele başka müslüman ülkelere benzemeyiz, ülkemizde buna izin vermeyiz! Hainler, korkaklar, ikiyüzlü alçaklar!.." diyemediler. "Hangi konuda dedik ki?" diye acı acı düşünülebilir; öyleyse varsın avutsun herkes kendini, birbirini.

Belki bu tepkisizliğin, işi oluruna bırakmanın bir başka sebebi de, toplumdaki çoğu insanın ölme, öldürme, kendini yok etme fiillerine derinden derine hiç de ya-

bancılık çekmemesi olabilir. Ülkenin bazı bölgelerinde sevgiyi ya da bir ricayı belli etmek için "kurban olurum, kurban olayım" denir sık sık. Karşısındakini inandırmak için çoğu insan ne dediğinin farkında olmadan "Allah canımı alsın ki" diye konuşur; kendi dediğini yaptırmak için de "Ölümü gör" der. "Öldürürüm seni" sözleri, normal konuşmalar içinde rahatlıkla kullanılır. Çocuklar daha küçücükten hocaya, öğretmene "eti senin kemiği benim" diye teslim edilir; onun, o küçük bedeninin, etinin kemiğinden ayrılacak kadar hırpalanması, gerekirse parçalanması peşinen kabul edilir. Kızlar evden gelin çıkarken babası seslenir: "Bu eve bir daha ancak cenazen döner."

İftiraya uğradığını iddia eden politikacı "İspat etsinler, kendimi belediyenin önünde asarım" derken, aynı nedenle bir gazeteci "Bunu ispat et, kendimi kurşunlarım" diye gürlür. Huzuru bozan, artık "çok" olmaya başlayan suçlular için çare bellidir: "Sallandıriversinler bir iki tanesini, bak o zaman nasıl vazgeçer diğerleri... Bunları asmayalım da besleyelim mi yani" Kendini ispat ve ifade etmenin, sorunları halletmenin, karşılıklı anlaşmanın tıkandığı noktada insanımızın aklına gelen ilk çözüm ölme, öldürme, yok etmedir. Ne kadar acı... ne hazin...

Bu toprakların insanların çoğu ister kabul etsinler, ister etmesinler, bu dünyanın geçiciliğine, asıl kalıcı olanın öldükten sonra gidilecek yerde olduğuna inanırlar. Onlar için ölüm, hele büyük ve üstün amaçlar için ölüm, korkulacak bir olgu değildir. Şüphesiz bu ülke kendi halinde dervişlerin, yiğitlerin, isimsiz

kahramanların ülkesidir; ama insana ve yaşama değer vermeyen, vermek istemeyen kahramanların ülkesi.

Ölüm, intihar, cinayet büyük cadelerde, şehirlerarası yollarda, evlerin damında, bodrumunda, sokak aralarında, büyük meydanlarda dilediği gibi dolaşırken, buna aracı olanlar, katiller, intihar edenler, teşvik edenler, seyirci kalanlar, öldükten sonra nelerle karşılaşacaklar acaba? Spiritüel kaynaktan alınan bilgilere göre, niyetin ve amacın kendince iyiliğinin, temizliğinin onları affettireceğini, hatta huzura erdireceğini sananların vay haline...

Dr. Bedri Ruhselman "Ruhlar Arasında" isimli kitabının katiller bölümünde, isminin Nuri olduğunu söyleyen bir ruhla konuşmasını aktarıyor. Yazıcı medyum "A....." olarak belirtilmiş. Operatör: Bedri Ruhselman; Tarih: 13 Nisan 1947. Medyumun elinin şiddetle hareketinden, zorlukla okunan kötü yazıların arasını bir sürü karalamalar, manâsız şekillerle doldurmasından, çağırılmadan gelen bu varlığın büyük bir sıkıntı ve azap içinde kıvrandığını anlıyor Bedri Bey. Ve bir tespit ve bilgi veriyor okuyucuya: Azabı bütün varlığı ile duyabilmek seviyesine ulaşabilmek, geri ruhlar için bie dönüm noktasıdır. "Nuri... Nuri... Nuri... Sait... Sait... Sait..." sayıklamalarından, diğer karalamalardan bir sonuç çıkmayacağını anlayınca medyumu daha fazla yormamak için celseye son veriyor. Medyum uyandıktan sonra Nuri ve Sait'in aynı kişi olduğu izlenimini aldığını belirtiyor.

Bir hafta sonra yine aynı kişi ile karşılaşılıyorlar. Nuri, suallere cevap verebilecek halde olduğunu söylemesine rağmen, konuşma biraz ilerleyince sıkıntısının şiddeti tekrar belli olmaya başlıyor. Zorlukla okunan yazılardan büyük azapta olduğu, yaşarken gemicilik yaptığı, Sait isimli bir kişiyi para yüzünden boğarak öldürdüğü anlaşılıyor. Ve yardım istiyor Nuri onlardan: "Yardım... azap... azaptayım... yardım... yardım... yardım..." Sait'i çağırıp onunla konuşmak istiyorlar, hemen gelmiş gibi "İntikam... intikam... intikam..." demeye başlıyor.

Bedri Ruhselman tespitlerinden birini daha yapıyor burada: *"Her davet edilen ruh gelemez. Bu çok nadir ve çok hususi şartlara bağlı bir iştir. O kadar nadirdir ki, kaide olarak eğer kendi kendisine evvelce gelmiş değil ise, hiçbir ruh gelmez diyebiliriz. (...) Halbuki burada biz 'Sait'i istiyoruz' der demez derhal onun geldiği ve hattâ intikamdan bile behsettiği görülüyor. O halde bu ne demektir? Eğer burada biz de kâfi derecede tecrübe sahibi olmuş bulunmasaydık, birçoğu gibi bunun çağırduğumuz ruh olduğunu kabul eder ve ona göre bir sürü nazariyeler ve fikirler yürütürdük. Halbuki mesele hiç de böyle değildir ve bunun izahı da tarafımızdan yapılmıştır: Burada Sait imzasını atan ve Sait namına konuşan gene Nuri'dir. Fakat o, bunu bilmeden yapıyor. Yani öldürmüş olduğu Sait'in imajları, bu cinayet aleyhindeki bizzat kendi vicdanında teşekkül etmiş, bütün diğer korkunç ve ısrırap verici imajlarla birlikte onun, yani Nuri'nin etrafını sarmış bulunmaktadır. Bu ruhun vicdanı, kendi varlığından ayrılmış ve yabancı bir kaynak halinde karşısına dikilmiş, onu mütemediyen*

tazip etmektedir. İşte bu mihanikiyetle Nuri'nin kendisi aleyhinde intikam hisleri beslediğine inanmış olan bu bedbaht, onu bu imanyla bizzat yaratmış ve karşısına dikmiş bulunuyor. Medyumun aldığı ihtizazlar (tesirler) da, Nuri'nin bu objektifleşmiş subjektif duygu ve imajlarından başka bir şey değildir. Spiritizma celselerinde en çok aldatici hadiselerden biri olan bu noktayı asla hatırdan çıkarmamalıdır" ()*

Buradaki kişi kendi menfaati için bir cinayet işlemiş olduğunu belirtiyor. O yüzden çektiği azabın normal olduğu varsayılabilir. Oysa her ne sebeple olursa olsun cana kıymanın, ister kendini, ister başkasını öldürmenin, yalnızca öldürme işinin dehşeti yüzünden bile olsa, katilin üzerinde bıraktığı etkinin, azabın büyüklüğünü gene spiritüel kaynaklı bilgilerden öğreniyoruz. Türk Spiritüalistleri tarafından bilinen bir isim olan rehber varlık Kadri'nin, öldüren insanın ruh halini anlatmaya çalışan sözleri aşağıdadır Yazıcı Medyum: L....., Operatör: Bedri Ruhselman, Rehber: Kadri, Tarih: 4 Haziran 1947.

".... Siz bir katilin, öldürme işinin hemen ardından hissettiği o uğursuz, kötü dakikayı, dünyada hissedemezsiniz. O, öyle bir andır ki, yaptıkları, yapacakları, gidecekleri istikametin en küçük izini bile kendi ruhlarında duymazlar. (....) Öldürdüklerinin ruhlarının bütün kuvvetiyle kendilerinin üzerlerine yüklediğini hissederler. Ama bu ağırlığın neden ve nasıl olduğunu anlayamazlar. Kaçmak istedikçe o ağırlık artar, koşmak istedikçe ayaklarına takılır. (...) Bu şaşkınlık devresinde onun heyecanlı durumu, korkulu ve karanlık düşüncesi bütün var-

lığını öyle sarsar ki, bunun sonucunda meydana gelen hareketlerindeki düzensizlik onun şuuraltına değil, bizzat şuuruna tesir eder. O, işlediği cinayetin dehşetinden kaçmak istedikçe, bu karışık ruh halleri onu daha da çok oraya bağlar. Katil oradan kaçır, günlerce uzaklaşır, sakat gene döner, dolaşır ve katlettiği yerin etrafından bir adım bile ayrılamaz. Artık onun ruhu o noktaya zincirlenmiş gibidir. Onu yakalarlar, hapse tıklarlar; fakat hapiste olan yalnız onun vücududur. Ruhü öbür tarafta, yani öldürme işinin meydana geldiği yerde çivili olarak kalmıştır. (...) O çivilenmiş ruh, insan halinde iken idam edilmiş bile olsa, çivilendiği yerde çakılı olarak kalacaktır; ta ki o azap sona ersin, çiviler sökülün ve o kendisini çivilediği yerden kurtarabilsin de buraya gelsin veya gelebilsin. (...) Yani bir katil yakalanmak ve hapse tıklamak suretiyle maddi cezasını çekmekle iç azaplarının dineceğini zanneder. Hattâ bunun için bazısı kendisini teslim ederek hapse girer. Fakat öldürdüğü adam da daima onunla beraberdir. Ve nereye giderse gitsin, öldürdüğü yer hep onun önündedir, daima kendini orada görür. Hattâ bunu görmemek için kendi gözlerini kendi elleriyle çıkaran katiller olmuştur. Onlar zannederler ki, gözlerini çıkarırlarsa görmeyecekler ve bu azaptan kurtulacaklar. Gözlerini değil, beyinlerini, bütün vücutlarının hücrelerini ayrı ayrı çıkarırsalar, bu azap gene devam edecektir; hattâ ölseler bile. Öldükten sonra bu azap gene onları çivili olduğu yerde, dünyadaki gibi takip edecektir." ()*

Büyük bir suç işlemiş insan, dünyada sıkıntı ve amansız azap çekerken bile onu azaltmanın yollarıyla avunabilir, nedenlerini kendi aklına uydurabilir, hattâ delirebilir bile; ama orada delirebilmek bile mümkün değildir.

(*) Ruhlar Arasında, Dr. Bedri Ruhselman, sh. 75

Neo-Spiritüalizmaya Göre RUH ve KÂİNAT Kütüphanesi

(*) a.g.c. sh. 78

GÖNÜL KAPILARI

Çeviren: Acar Doğangün

16 MART

İçinizde yarışma duyguları olmasın. Herkesin bütüne sunacak ayrı bir güzelliği olduğunu anladığınızda, bütün o yarışma duyguları kaybolur ve siz huzurda ve kendiniz olursunuz. Olmadığınız biri olma çabasından vazgeçtiğinizde, yaşam öylesine kolaylaşır ki size!.. Sizin bütünde alacağınız bir rolünüz var, öyleyse onu olabildiğince iyi oynayınız. Yoksa siz, kendinize mazeretler arayarak ve farklı kutuplarda olduğunuz için aranızda kaynaşamayacağınız kişiler olduğunu düşünerek, sadece hoşgörü mü göstereceksiniz? Sizler O'nun sevgililerisiniz. Bunu ne kadar anlarsanız, sizin için o kadar

iyidir. Çünkü, siz O'nun için birsiniz ve O'nun sevgisi herkese, ayırt etmeksizin akar. Siz O'nunla birliğinizi kabul ettiğinizde, birbirinizle birliğinizi de kabul edeceksiniz.

17 MART

Yavaş yavaş içinizde açılmadıkça, siz bütün bilgiye ve bilgeliğe ulaşamazsınız. Yaşam sürekli bir açılmadır. Siz çocukluğunuzda bazı temel dersleri öğrenmek zorundaydınız. Elinizi ateşe uzattığınızda, size onun sıcak olduğu ve elinizi yakacağı söylendi. Ama siz itaat etmeyip, kendi bildiğinizi yaptığınızda, yandınız ve bunun çok acı verdiğini gördünüz. Ne var ki, bu size

ateşe bir daha dokunmamayı öğretti. Ruhsal hayatta da, bazı temel dersleri öğrenmek zorundasınız. Onlara uymazsanız, sonuçlarına katlanmalısınız. Aranızda bazıları daha çabuk öğrenir ve daha büyük dersleri görmeye hazırlanır, sonunda kendilerini öylesine uyumda bulurlar ki, artık öğrenilecek dersleri kalmaz, hayatla kusursuz bir uyum içinde ve her şeyle bir olurlar. İşte bu herkesin erişeceği son bilinç aşamasıdır dünyada.

18 MART

Gönlünüz yaptığınız işte mi? Eğer yaptığınız iş sevgi ve kendini verişin izlerini taşıyorsa, siz Yeni Gök ve Yeni Yeri yaratamazsınız. Öyleyse, yaptığınız her ne ise, onu O'nun şan ve şerefi için yapmaya bakınız. İşte o zaman o işi kusursuz yapmak isteyeceksiniz. Şunu unutmayınız: Bir şeyi hiçbir zaman yapılması gerektiği için yapmayınız. Eğer tavrınız buysa, o işi yapmaya başlamadan önce, kendinizi bırakınız, O'na sığınız ve uyumda olunuz. Tavrınız değiştiğinde ve kendinizi huzurda hissettiğinizde, ilerleyiniz ve o zaman yapınız. Göreceksiniz ki, tavrınız doğru olduğunda, işi sadece eksiksiz değil, daha hızlı da yapabileceksiniz. Ne kadar çok insan yapılacak olanı doğru yaparsa, O'nun Göğü o kadar çabuk yeryüzüne inecektir.

19 MART

Her sayfasını, herkesin okuyabileceği açık bir kitap gibi olunuz. Hiçbir şeyinizi

gizlemeyiniz. Gizleyeceğiniz bir şey kalmadığında, tam özgürlüğün ve zincirsiz olmanın ne olduğunu bilirsiniz. Gönlünüzde olanı paylaşınız ve içinde alay edilme korkusu olmasın. O'nun ve O'nun varlığının her zaman farkına varınız ve küçük bir çocuk gibi sade olunuz. Sadelik ruhsal yaşamın işaretidir, onda karışıklık bulunmaz. Eğer karışıklık hissederseniz, o sizden değildir. İşte o zaman tavrınızı değiştiriniz ve sonra ne olacağını görünüz. Gökkuşağını kovalayarak zaman kaybetmeyiniz. İhtiyacınız olan her şey sizin içinizdedir, açılmayı ve kendini ortaya vurmayı beklemektedir. Bütün yapacağınız, huzurda olmak ve içinize bakmak için zaman ayırmaktır, o zaman onu mutlaka bulursunuz. Cevap içinizdedir. Ama çok sabırlı olunuz... O'nu bekleyiniz... Vakti geldiğinde, her şey size açılacaktır.

20 MART

Düşündüklerinizin, yaptıklarınızın ve hareket tarzınızın dünyanın durumu üzerinde müthiş etkileri vardır. Öyle ise hemen şimdi yaşamın parlak yanlarına bakmaya, olan her şeyde en iyisini aramaya başlayınız. Yeterince derin bakarsanız, onu bulursunuz. O vardır, ama öylesine gizlidir ki, yokmuş gibidir. Biliniz ki, her şey, birlikte, O'nu gerçekten seven ve O'nu her şeyin önüne alanların hayrına çalışmaktadır. Sizin inancınız sağlam ve sarsılmaz olmalıdır. Durum ne kadar karanlık ve umutsuz gözükürse gözüksün, siz sağlam durma azminde olmalısınız, çünkü iyiye gitmeden

önce kötüleştiğini görmek gerekli olabilir. Sadece biliniz ki, her şey gerçek bir kusursuzluk içinde, zamanında, birlikte yürümektedir ve her şey O'nun ellerindedir. Siz O'nun her yerde ve her şeyde olduğunu, O'nun olmadığı bir yer olmadığını artık idrak ediniz.

21 MART

Pınar buradadır. Yeni Çağ buradadır. Uykudan uyanınız ve çağın şaşılacak işlerine bakınız. Yaşamakta olduğunuz, gerçekten şaşılacak şeylerle dolu bir zamandır. Olan her şeyde en iyiyi görünüz. Değişimleri bekleyiniz ve onlarla birlikte yürüyünüz. İcinizde hiçbir şeyin onları tutmasına izin vermeyiniz. Yeniden, bilinmeyenden korkmayınız, onlara korkmadan adım atınız, O'nun sizinle olduğunu ve O'nun sizi asla terk etmeyeceğini, bırakmayacağını bilerek. Siz O'nu her şeyde tanıyınız, O'nun şan ve şerefini yüceltiniz. Biliniz ki, gitmekte olduğunuz Altın Çağ'dır, öyle ise şu sıra olmakta olan değişimlerden endişe duymayınız ve onlarla mücadeleye girmeyiniz. Muhteşem şafaktan önce en karanlık saat çalar. İşte şafak sökmekte ve kusursuz bir uyumla gelmektedir. Ve hiçbir şey onun oluşunu durduramayacaktır. Bütün kâinat kusursuz bir ritim içinde işlemektedir, ya siz neden öyle değilsiniz?

22 MART

Doğruyu işlemek ve doğru yolda yürümek isterseniz, bunu yapabilirsiniz. Ne var ki, yolunuzdaki ayartmalara karşı

durabilmek için güçlü olmalısınız ve onları tanimalısınız. Aştığımız her ayartıcı şey size güç ve sağlamlık kazandırır ve bir şeyi bulanmadan karşılamanız için sizi güçlendirir. O'nun yolları gariptir. Unutmayınız ki, O, tümü görüyor, oysa siz, küçük bir bölümü görüyorsunuz. O hayatın bütün oyuncularını görüyor, siz sadece en yakın duranları görüyorsunuz. O, onlara tek tek yolu gösteriyor, onlar onu izliyor ve plan gerçek bir kusursuzlukla açılıyor. Siz onun açılışını izleyiniz ve onun mucizeleri için hamedediniz. Bütün olanları dolu ve minnettar bir gönülle kabul ediniz. Ve olmakta olan her şeyde O'nun elini görünüz.

23 MART

Neden hemen şimdi bolluğu düşünmüyorsunuz? Fakirlikte bir erdem olmadığını anlayınız. O sizin, paranın öylece ne iyi ne de kötü olduğunu anlamanızı istiyor. O sadece paradır. Kullanılmak içindir, dolaşmalıdır ve bir yerde yığılmamalıdır. O güçtür ve güç elden ele verilmelidir. Elektrik bir güçtür, siz onu safça elde tutmazsınız, çünkü bunu yaptığınızda sizi mahvedecektir. Öyle ise parayı neden sorumsuzca elinizde tutuyorsunuz? Gerçek özgürlüğü öğrenince siz, bütün sırnırlayıcı duygulardan, bütün eksikli duygulardan silkinip kurtulacaksınız. Öyle ise şimdi siz, tüm elinizde olanları, gerçek bir bilgiyle, anlayışla kullanmasını öğreniniz. O'nun size verdikleri O'nun şan ve şerefi için kullanılmalıdır ve siz O'nun hayırlarına ve kusursuz vergilerine iyi kahyalık ctmelisiniz.

“Güle Güle” Değerler...

“Bu kadar güzel bir aşk ve dostluk için bir değil, on banka soyardım”, “Güle Güle’yi mutlaka görün. Yitirdiğiniz insanlık hücrelerini tazelemenizi sağlayacak bir şifa kaynağı” ve “Olağanüstü bir sinema şöleni” gibi sözler geçtiğimiz günlerde gösterime giren Güle Güle filmi ile ilgili görüşlerden bazıları.

Sevdiklerinizin veya evlâtlarınızın çok zorda olduğunu bilip de çaresiz kaldığınızda bir şeyler çalmayı düşünür müsünüz? Üstelik ödeme güçlüğüne ve zorluğuna açıkça ortada iken çalmayı aklileştirip “nasıl olsa borç alıyorum canım, öderim” diyebilir misiniz?

Zeki Ökten’in yönettiği ve ünlü sanatçıların rol aldığı film kadim dostlukların ne denli gelişmiş, kökleşmiş ve karşılıksız olduğunu göstermesi yönünden oldukça etkileyici. Filmin geçtiği mekân olarak yoğun, aşındırıcı, biktirici ve çarkların arasında, ufalayıcı bir şehir temposunda böylesi ilişkilerin filizlenmesinin zor olduğunu ya da geçmişte kaldığını anlatırcasına, izole sayılabilecek bir adanın seçilmesi de ilginç. Ada, insanın hem yalnızlığını hem de güzellikleri, sevgileri ve dostlukları aç kurtlar gibi kapan şehir hayatından insanın kurtarabildiği değerleri de ifade ediyor adeta.

Çevrelerindeki insanlar tarafından sevilen, takdir edilen, birbirlerini çocukluktan itibaren tanıyan 5 kişinin aralarındaki sevgi, dostluk ve can kardeşliği işte böyle bir ortamda yeşermiş. Onlar yükselen başka değerlerin peşinde olmayan özlediğimiz saf sevginin ve dostluğun insanları. Film bu yönleriyle ilk yarıda yüreklerimizi serin serin sularla yıkarken, doğal akışı içinde doğal bir şekilde içine çekiveriyor ve duygularımızı yoğunlaştırıyor.

Bu 5 güzel insandan biri (Galip) günlerden bir gün amansız bir hastalığa yakalanıyor. Uzun

yıllar önce başlayan ama sevdiği kadının çok uzak bir memleketeye gitmesiyle sadece mektuplarla nefes bulan ve salt bu aşk yüzünden başka hiçbir kadınla ilişkiye girmeyen nesli tükenmeye yüz tutmuş insanlardan biri Galip. Kadim ve can dostlarının en büyük dileği onu sevdiğinin yanına bir an önce ulaştırmak.

Böylesine saygın dostların, filmin ikinci yarısında çaresiz ve çözümsüz kalmanın dayanılmaz sıkıntısıyla banka soymaları, yükselen değerlerin içinde değerli bir film yapmaya çalışmanın garip çelişmesini ortaya koyuyor. Yoğunlaşan duygular birdenbire sağ gösterip sol vuran bir boksörün karşısında kalmışçasına kaskatı kesiliveriyor.. Öyle ki aç kaldığı ve çocuklarını doyuramadığı için fırından bir somun ekmek çalan ve o ekmeğin sıcaklığı ile bedenini ısıtan O’Henry’nin hikâyesi bile daha sahici, daha masum kalıyor ve yüreğinizi ısıtıyor.

Çocuklarınıza gerçekten doğru ilkeleri miras bırakacaksa onlara gösterdiğimiz örnekler, eylemlerimizi aklileştirdiğimiz sebepler değil, eylemlerimizin gerçekliği, doğruluğu ve ilâhi yasalara uygunluğu olmalıdır. Aksi takdirde “çalmak kötüdür ama bazı durumlarda gerekli olabilir, üstelik hiçbir şeyi çalmak amacıyla çalmamalısınız o sadece sizin aldığınız borçtur” gibi aklileştirme mekanizmalarıyla o “bazı durumların” neler olduğunun sınırlarını ne kadar çizerseniz çizin bıraktığınız mirasın hor kullanılmasını da engelleyemeyeceksiniz demektir.

Nükleer Santrallerin Güvensizliği

Büyük zirvelerde günlerce tartışıldıktan sonra doğayı korumak amacıyla hükümetlerce alınan kararlar, bazen askıya alınabiliyor. Çeşitli baskı çevrelerinin tehditleriyle doğru olanı yapmaktan vazgeçen hükümetler, salt inançları uğruna doğayı yüreklilikle savunanların karşısında zayıf bir görüntü veriyorlar.

Son günlerde altın arama faaliyetleri için kullanılan siyanürün yol açtığı doğa katliamının ardından, nükleer santraller tekrardan gündemin vazgeçilmezleri arasına girdiler.

Ülkelerin enerjiye olan ihtiyaçları su götürmez bir gerçek iken, bu ihtiyacı karşılama metodları daha çok tepki çekiyor. Ülkemizde de nükleer santrallerin yapımı gündeme gelince, inşa edileceği mekândan tutun da, güvenilirliğine kadar pek çok nokta konuşulmaya başlandı. Şimdi Türkiye'nin enerji hatlarındaki kayıp ve kaçakların % 20 olduğu, buna karşın bu santrallerin elektrik üretimimizin % 2' sini sağlayacağı söyleniyor. Nükleer enerjiye aslında muhtaç olmadığımız, bunun yerine su, rüzgâr ve güneş enerjilerinden faydalanabileceğimiz de vurgulanıyor. Araştırmacılar Batı ülkelerinde yeni santrallerin yapılmamasını, güvenilirliği konusundaki şüphelere bağlıyorlar. Çünkü bu gibi yerlerde çalışanlarda ve yaşayanlarda kanser, sakat

Indian River 2 nükleer santrali, ürettiği elektriği kullanan 3 milyon abonenin yedide birinin ihtiyacını karşılıyor. Sızıntıyı anlatan firma yetkilisi Hashmall (altta), "26 yıldır çalışan santral böyle bir sorunu hiç yaşamamıştı" diye konuştu.

doğumlar ve bağışıklık sistemi bozuklukları görüldüğü ifade ediliyor.

Nitekim çok güvenli iddiasıyla Türkiye'de de yapımı düşünülen nükleer santrallerden biri, geçenlerde buhar jeneratöründeki radyoaktif sızıntı şüphesiyle kapatıldı. New York'un 55 km yakınındaki bu nükleer santral, haliyle büyük bir metropolde yaşayan insanları da ürkütmüş durumda.

Ülkemizin durumunu, ihtiyacını bu tarz santrallerin kuruluşlarındaki tüm aşamaları ve ters bir durum karşısında onu ortadan kaldırabilecek gücümüzün ve zenginliğimizin de hesaba katılarak karar verilmesinin daha doğru olacağına inanıyoruz.

YOLCULUK

Peter Richelieu'dan
Derleme: Acar Doğangün

Peter Richelieu, 1941 de çok sevdiği kardeşini savaşta kaybetmişti. Duyduğu acı ile isyan halindeydi. Sürekli yaşamın anlamını, Tanrı'yı, ölümü sorgulayıp duruyordu. Ve bir gün odasında sorgulamalarını sürdürürken, garip bir ziyaretçi çıkageldi. "Ben" dedi "sizin sorularınızın cevabıyım. Bu soruların cevabını almayı ister misiniz?" "Elbette" yanıtını alınca, garip ziyaretçi belli bir süre, her sabah geldi. Anlattı, anlattı... Ve sonra ona tecrübe olarak birçok şey yaşattı...

Ta ki Peter kendi düşüncelerini oluşturuncaya, dünya görüşünü kuruncaya kadar...

Şimdi Hintli Rehberim, astral planda bir başka yaşam türünü, insanınkinden farklı bir evrim çizgisini tanıyacaktı...

Bunun için okyanusa dalacaktık. Bana ne olursa olsun korkmamamı, aksi halde hemen fizik bedenime döneceğim için, gördüğüm ve yaptığım hiçbir şeyi hatırlayamayacağımı söyledi. Her şeyi denemek isteyen bir kişiliğim vardı, bu nedenle önerisini memnuniyetle kabul ettim. Bana okyanusun derinlerine dalmamızın hiçbir şekilde astral bedenimi etkilemeyeceğini ifade etti, çünkü bu bedenim nefes alma gereğinde değildi, öyleyse suyun altında ya da üstünde olmanın hiç önemi yoktu.

Okyanusun üzeri son derece çalkantılıysa da, bu

bize bir şey ifade etmiyordu. Suyu daldık. Suyun verdiği duygu, karanın verdiğienden biraz farklıydı. Sıcaklık değişimi bizi etkilemiyordu ama, gerginleşmemi önlemek amacıyla ağır ağır dalıyorduk...

Astral dünyanın alıştığım o mavi beyaz aydınlığının suyun altında da devam etmesi beni sevindirdi. Etrafımızda balıklar yüzüyordu. Biz derinlere indikçe, sayıları azalmaya başladı. Ama bunlar yukarıdakilere göre, daha büyük ve hareketleri daha ağırdı... Daha derinlerde balıktan çok kayaya benzer daha büyük canlılar yüzüyordu. Yanlarına yaklaştıkça, yaşadıklarını gösteren fosforlu ışıltılar çıkaran

gözlerini farkettilim. Rehberim bu varlıkların gerçekten de canlı olduklarını söyledi. Bunlar balıklar aleminden doğa güçleri alemine geçecek olan canlılardı. Denizin üst bölümlerine asla çıkmazlardı ve buldukları derinlikte onlar insanları, insanlar da onları görmezdi.

Kısa bir süre sonra, okyanusun dibine inmiştik. Gözlerim bayram yapıyordu! Tüm taban bir funda bahçesi gibiydi. Fundaların üzeri çok değişik deniz çiçekleri ile doluydu ve altındaki kayalar bin bir renkle parlıyordu. Orada burada mağaralar göze çarpıyordu, birine girdik. Burası, biraz önce rastladığımız ve okyanusun dibinde bol miktarda bulunan deniz elementallerinden (doğa gücü) birinin yuvasıydı. Önce bir filin yarı büyüklüğündeki ve gözleri mağaranın loşluğunda manyetize edici bir fosforlu ışıkla parlayan varlığa bakmaktan çekindim. Rehberim bana, gerçekten de, bu yaratıkların deniz hayvanı ya da balık şeklindeki besinlerini o şekilde manyetize edip kendilerine çektiklerini söyledi. O manyetik çekimi hissetmişim ve bir an için biraz çekindim, ne var ki Hintli dostum hemen, onun bana bir zarar veremeyeceğini ve korkmamam gerektiğini hatırlatıverdi. Ama yaratık kesinlikle varlığımızın farkındaydı, gene rehberim gördüğümüzün onun astral bedeni olduğunu söyledi.

Bir süre sonra canlıyı geride bırakarak mağaradan dışarı çıktık ve ben bir kez daha çevremi saran güzellikleri seyre koyuldum... Bir tür müziğe benzer belli belirsiz, kalp vuruşları gibi sesler duymuştum. Sessizce bekledik ve ne balık, ne hayvan, ne de insan şekline benzeyen yirmi kadar garip yaratığın yaklaştığını gördük. Başları insan başını hatırlatıyordu, ne var ki bedenleri, daha önce gördüğüm her şeyden daha güzelse de, daha çok yüzen deniz yosunlarına benziyordu. Okyanus tabanının hemen biraz üzerinde yüzer gibiydiler. Bazıları garip boru şek-

linde, rüzgâra benzer sesler çıkaran bir enstrüman çalarak, bazıları da şarkı söyleyerek önümüzden geçiyorlardı. İnanılmaz güzellikte bir müzikti bu. Rehberim bana bunların derin sularda yaşayan deniz ruhları olduğunu söyledi. Uzun bir süre müziklerini dinledim; çok hoş bir nakaratı vardı. Her bir varlığın sesi tek tek duyuluyor, ne var ki bütün sesler uyumlu bir bütün içinde birbirine karışıyorlardı. Gerçekten de, insanın hiç bıkmadan dinleyeceği muhteşem bir senfoni gibiydi! Rehberim, yola koyulmanın zamanı geldiğini, bu güzel müziği istersem daha sonra gene dinleyebileceğimi söyledi.

Ona yaklaştım. Biraz sonra denizin yüzeyindeydik, hiçbir çaba harcamadan yükseldik ve hız duygusu olmadan, ama dünya ölçülerine göre çok büyük bir hızla yol almaya başladık, çünkü birkaç dakika sonra Colombo limanındaydık... Bir an sonra da, on saatten az bir süre önce ayrıldığım bungalow'unum penceresinden yatak odama giriyorduk!..

Fizik bedenim yataktaydı, ona bakarken bir yandan öte yana döndüğünü farkettilim. Rehberim bilinçaltımın uyanmaya hazırlandığını, birkaç dakika içinde bir mesaj göndereceğini, bu yüzden binlerce kilometre uzakta olsam bile uyanmadan önce hemen bedenime döneceğimi anlattı.

Ona her zaman, belli bir saatte uyanmanın mümkün olup olmadığını sordum. Bunu yapmanın güç olduğunu, ancak çok eğitim ve konsantrasyonla bedeni kişinin idaresine uyacak şekilde disipline sokmanın mümkün olduğunu söyledi. Dün gece yatmadan önce aldığım hapın bununla bir ilişkisi olup olmadığını sorduğumda da, olduğunu söyledi. Hap, hemen uyumayı sağladığı gibi, belli bir süre uyutan, gizli bir formülle hazırlanmış özel bir uyku dozu da içeriyordu. Ancak, bedeninin dışında iken, evdeki insanları uyuyanı uyandırmamak ve uyku süresince yatak odası yakınında gürültü

yapmamalarını tembihlemek gerekiyordu.

Hintli dostum, artık bedenime döneceğimi ve kendisinin de, gece süresince yaşadıklarımı hatırlayabilmem için beynimde bazı izlenimler yaratacağını söyledi. Böylece uyandığım anda, gerçek bir bilinç kopması olmayacaktı. Fiziksel bilincime döndüğümde kararlı olmalı ve gece yaşadıklarımı hemen not etmeliydim...

Fizik bedenimde uyandığımda, kısa olduğunu sandığım bir süre dışında, rehberimin beklediği gibi, bir bilinç kopukluğu olmamıştı... yatakta doğrudum, önüme bir kağıt ve kalem çektim, gece olan biten her şeyi not etmeye başladım. Hemen not almam gerektiği söylendiği için şanslıydım gerçekten. Raporumu tümüyle yazıp bitirdikten biraz sonra, olanları tam olarak hatırlayamaz olmuştum! Anılarım hızla siliniyordu...

BÖLÜM 5

Daha sonraki gece bütün hazırlıklarımı yaptığım ve konsantre olduğum halde, sabah uyandığımda gecedен hemen hemen hiçbir şey hatırlayamıyordum. Rüya bile görmemişim, düş kırıklığına kapıldım, belki de çok şey bekliyordum. Bir saat kadar sonra Hintli dostum gelecekti, o dün gece neden böyle başarısız olduğumu açıklayabilirdi.

Saat tam 11'de, tuttuğum notlarını incelerken ve onun neler söyleyeceğini düşünürken, kapı açıldı. Gelen her zamanki gibi, tam vaktinde randevusuna gelen rehberimdi. Herhalde dün geceki astral geziden çok az şey hatırladığımı biliyordu, çünkü raporunun hazır olup olmadığını sorarken, gözlerinde muzip bir pırıltı seziliyordu. Aslında, gözleri her zaman gülerdi. Bu onun çok gelişmiş bir mizah duygusu taşıdığını ifade ediyor olmalıydı.

Notlarımı okuduktan sonra, ilk gece ile ilgili olarak, çok şey hatırlayabildiğim için beni övdü ve ilk girişim için bunun ortalamasının üzerinde olduğunu söyledi. Çok şey

unutup unutmadığımı sorduğumda, denizaltıyla ilgili bir hayli şey unuttuğumu söyledi. Gene, hemen vurulduktan sonra, rehberim genç pilota yardım etmeye çalışırken olanların bir bölümünü de hatırlayamamıştım. Ama bunlar pek de önemli şeyler değildi. Zamanla ve üzerinde yoğunlaşma ile daha kusursuz hatırlamalar olabilecekti.

Neden bu sabah hiçbir şey hatırlamadığımı sorduğumda da, güldü ve her zaman başarılı olamayacağımı, düş kırıklıklarına hazır olmam gerektiğini, ama başarmaya kararlı olursam, bana her şekilde yardımcı olabileceğini söyledi:

"Dün gecedен önceki tecrübeleriniz, benim size astral planı tanıtmaya görevimi daha kolaylaştırdı. Simdi siz, kendi tecrübelerinizle, benim size sadece sözlerle anlatacaklarımdan daha fazlasını biliyorsunuz. Bunlar size anlatılsaydı inanmanız zor olabilirdi. Tecrübe en iyi öğretmendir.

"Öte yandan, bir şeyi benimsemenin en iyi metodu da, size anlatılan şeylerin olabileceğini kabul etmek ve onun doğru olduğunu gösteren kanıtlar aramaya başlamaktır.

"Şimdiye kadar neleri tecrübe ettiniz? Buradan başlamak isterim. Önce fizik bedeninizin dışında da tecrübeler yaşamının mümkün olduğunu gördünüz. Ölümün sizin düşündüğünüz gibi olmadığını anladınız. Çünkü kardeşiniz Charles'i gördünüz, siz fiziksel bedende yaşarken o size görünemese de, şimdi onun gerçekten canlı olduğunu biliyorsunuz. Çünkü onunla konuştunuz. Charles astral plan koşullarını hâlâ az biliyorsa da, onun acı çektiğini söyleyemezsiniz. Çünkü onun mutlu olduğunu gördünüz. Öyleyse, ölüm korkusundan kurtulmak için ileri doğru bir adım atınız. Şimdi kendi tecrübelerinizle biliyorsunuz ki, ölüm çoğu zaman söylendiği gibi, bir trajedi değildir, tam tersine bir büyük mutluluktur. Ve kendi tecrübelerinizle gördünüz ki, ölümden sonraki varoluş dünyada yaşanan

hayata bağlıdır. Müzik, resim, edebiyat gibi sanatlara ya da felsefeye, hatta seyahate eğilimi olanların, bu eğilimlerinin ölümünden sonra da devam ettiğini, orada onların bu eğilimlerine uygun ortamlar hazırlandığını biliyorsunuz. Öte yandan yaşamları, zevkleri ve ilgileri iyi yaşamak, spor yapmak, iyi bir iş kurmak ve para kazanmak gibi sadece maddeye dayananların, yeni ilgi alanları geliştirene kadar, ölümünden sonra da bunlarla uğraşacaklarını öğrendiniz.”

“Ölümünden sonra insan nasıl yeni ilgi alanları geliştirebilir?” diye sordum.

“Aynı yaşarken yaptığınız gibi” diye yanıtladı. “Belirli bir eğitimden geçerek... Gerçi astral planda görmediniz, ama insanların eksikli oldukları alanlardaki büyük eğitim ihtiyacı dolayısıyla okullar bulunur. Önlerinde uzanan yaşam için gereklidir bu. Bu okulların iki amacı vardır: Öğrencilerine sadece astral plan koşullarını, mutlulukları ve eğitimleri için bu koşulları nasıl kullanacaklarını öğretmezler, ayrıca fiziksel plan koşullarında uğraşmalarına imkân olmayan ya da imkân bulamadıkları birçok konuda da eğitim verirler.

“Zaman faktörünün kısıtlamayışı, günde sekiz saat uyuma ihtiyacı olmayışı büyük bir avantajdır elbette.

“Bu okullar astral yaşamda önemli bir rol oynadıkları gibi, öğrencilerinin geleceklelerini de etkiler. Eğer, astral dünyada bir insan bilime sevgi duyarsa, fiziksel plandaki bir sonraki yaşamında, bu eğitimine devam etmek isteği ile doğar. Bu nedenle fizik dünyada erken yaşlarında şu ya da bu olmaya eğilimi olan çocuklara rastlarız. Örnek olarak, sanata olan bu tür bir eğilim her zaman desteklenmelidir. Bunun önüne geçmek büyük bir hatadır. Hem bu dünyada, hem öteki dünyada sürekli geliştirebiliriz ve bu şekilde gelecek yaşamlarımızı daha tam, daha mutlu yaşarız.

“Buranın sakinleri okullarını değişik

şekillerde ve tam da en çok yararlanacakları zaman bulurlar. Astral dünyaya ilk geldiklerinde, onlara bu tür şeylerden söz etmek yararsızdır, size hemen böyle bir okula gitmek gereğinde olmadıkları güvencesini verirler. Hoşça vakit geçirmek isterler. İlk zamanlarda fizik dünyayı dolaşmak, dünyada iken gezme şansı bulamadıkları ülkeleri gezmek onlara cazip gelir.

“Kardeşinizin arkadaşı Roy Chapman' ı hatırlıyor musunuz? Zaman zaman sıkıldığını itiraf etmişti size. Bütün bunları yapmıştı: Dostlarıyla gezilere, yemeklere, barlara, pikniklere gitmişti, ne var ki bir süre sonra bunlar onun için yavanlaşmıştı. Yaşamında golf oyununa çok düşkündü. Ama, daha önce anlattığım gibi, bu tür oyunlar astral dünyada çok kısa sürede ilginçliğini kaybederler.

“Roy gibi insanlar, bir süre sonra bu işlerden iyice bıkarlar. Bir zaman sonra rehberi ya da tanıştırdığı biri, ona bilgisini geliştirmekten ve belli bir sanat ya da araştırma alanındaki fırsatlardan söz eder. Önce o pek de gönüllü olmaz, ne var ki daha sonraları bütünüyle yeni bir şey öğrenmenin insana yeni bir heyecan vereceğini ve uzun saatleri zevk duyarak geçireceğini anlar. Gerçekten de, zamanla konuya duyduğu ilgi artar.

“Elbette, yeni alanlarına ilgi duymayan insanlar da vardır. Bunlar genellikle, sakin ev yaşamına alışmış olan yaşlı çiftlerdir. Bütün özlemleri bir ev, bir bahçe ve dostları arasında sakin bir hayat yaşamaktır. Radyo dinlemek, televizyon izlemek gibi şeyleri severler. Mutlulukları birlikte olmalarına dayanır. Astral planda da, hiçbir sorunları olmadan, bu yaşamlarını sürdürebilirler. Önce erkek ölmüşse, eşi uyanık olduğu saatlerde, mutsuz ve tek başına çevrede dolaşır durur. Eşi uyuyup beden dışına çıktığında da, hemen onu karşılamaya gider. Böyle bir insana öğreneceği çok şey olan bir okulun varlığından söz etmek bir zaman

kaybından ibarettir sadece.

“Yaşlı çiftin ‘onlar ermiş muradına, biz çikalım kerevetine’ yaşamı elbette genel bir durum değildir. Yaşam görüşleri benzer, aynı evrim düzeyinde olan, birbirlerini sorunlarını anlayabilen çiftler aslında azdır. Bu tür birlikler az olduğu gibi, istenmez de. Çünkü gelişmiş bir insanın, daha az gelişmiş bir eşle birlikte olması onun için daha iyidir.

“Mary ve John birbirlerine hiç de uygun bir çift değil, türünden sözler işitmişsinizdir. Aslında, bu iki insanın birlikte geçirecekleri yıllarda birbirlerinden öğrenecekleri çok şey vardır ve bu onların kader planının da gereğidir. Bu görünüşteki uygunsuz birliğin sonucu aralarındaki fiziksel çekim iyice azaldığında, her iki taraf için de kaçınılmaz olan güçlükler zinciridir. Erkek daha gelişmiş olduğunda, ilgisi kitaplara, müziğe ve yaşamın daha ciddi yanlarına doğru kayarken, kadınınki daha çok eğlenceye ve yakınlarıyla hoşça vakit geçirmeye doğru kayacaktır. Bunun sonucu fikirler çatışır, tartışmalar, uzlaşmazlıklar başlar... Eğer çocukları yoksa, huyları uzlaşmadığından, bazen evlilikleri son bulur. Ne var ki, bu iki taraf için de kayıptır, çünkü iki insanın eşitsizliği dolayısıyla, ikisinin de daha çok bilgi ve tecrübe kazanma imkânı olacaktır. Böyle bir durumda, evliliğin sürmesi için erkek, ya da kadın eşini kendi bilgi düzeyine çekmek için bir metod bulmalıdır. Bunu yaparken de, yapmaya çalıştığı işi eşinin anlamamasına gayret göstermelidir, aksi halde eşi aşağılık kompleksine kapılabilir. Bunu başarabilmek için o da, sabrı, inceliği, yerine göre hareket etmeyi, karşısındakinin bakış açısından bakmayı öğrenmek zorundadır. Ayrıca, (daha az gelişmiş olan kadın ise) bilinçaltı olarak, eşini kendisinden daha ileri olduğunu hissetse de, kadın her zaman yönlendirilmeyi istemez

“Ölümden sonra böyle insanlar yaşamlarını birlikte sürdürmezler, her biri kendi ruh düzeyindeki grubu ile buluşur. Daha gelişmiş olanı, zamanını daha gelişmiş akıllarla geçirmeyi ister, öteki ise yaptığı çaba-

lardan dolayı, biraz geri çekilmek ve işleri daha ağırdan almak ister. Ne var ki, kısa bir süre sonra, yaşamı sırasında atılmış olan tohumların gelişimine devam etmek için kendinde güçlü bir istek doğurduğunu farkeder. Artık onun için doğal olan eski alışkanlıklarına dönmek zorlaşır....

“Öte yandan, her insanın bir eş ruhu olduğunu ve onu aradığını duymuşsunuzdur. Eş ruhların var olduğu doğrudur, çünkü başlangıçta İlahi Kudret’ten çıkan yaşam gücü ikiye ayrılarak, ikiz olarak belirmiştir... İkiz ruhlar ayrı ayrı tekamül ederler. Her ikisi de kadın ve erkek olarak, pek çok bedenlenmeler yaparlar. Ne var ki, biri dünyada iken, öteki ruhsal planda kalır. Ancak çok büyük bir iş yapılacağı zaman ve çok ender olarak, iki varlık bir araya getirilir. Çünkü birinin esini ya da aracılığı ötekinin çok büyük işler başarmasını sağlar. Amaçlarına ulaşmış olan bir büyük insanın, bu işi asla tek başına başarmadığı söylenir. Örneğin, o her zaman eşinin övgülerinden, öğütlerinden ve güç verici desteğinden yardım görmüştür. Elbette, bu her zaman böyle insanların eş ruhu olduğunu göstermez. Ne var ki, eğer böyle ise, bu iki insan tek bir kişi imiş gibi davranır, sadece aynı şeyleri düşünmez, aynı şekilde hissederler.

Eğer belli bir düzeye varmadan ve çok önemli bir nedeni olmadan ikiz ruhlar bir araya gelse idi, onlar bencil olur, başkalarının görüş açısından bakmayı öğrenemez, farklı düşünceleri kabul edemez ve vermesini bilemezlerdi. Başka insanlarla yaşanan güç yaşamlarla, sabrı, bağışlamayı, hoşgörüyü öğreniriz. Oyleyse, en iyi yaşam, hoş ve huzurlu bir yaşam demek değildir. Tekâmül yolunda, acılarla yoğrulmuş, çoğu zaman sert ve merhametsiz görülen yaşamlarla daha hızlı yol alırız. Evrim okulunda her hayat bir gün gibidir, öylesine çok gidip geliriz; gönderildiğimiz yaşamda, gönderiliş amaçlarımızı gerçekleştirebilirsek, tekâmül etme fırsatlarını ziyan etmemişiz demektir...

(Devam edecek)

Milenyum

DOSYASI

“Bin Yılın Birikimi”

1001 - 1100

Bir Kıyamet Provası: 31 Aralık 999

33

Hekimlerin Hocası: İbni Sina

34

Türk Dilinin Dalgalandan Bayrağı

Türk Dilleri Sözlüğü

Divan ü Lügat - it Türk

36

İnsanı Güçlü ve Mutlu Kılan

Kutlu Bilgi, Kutadgu Bilig

40

Türklere Yeni Yurt Müjdesi

Malazgirt Zaferi

42

Gelecek sayı: Haçlı Seferleri, Papa' nın Askerleri;

Ortaçağın Orta Yeri Kilise;

Hakkın Bükülmez Bileği, Selâhaddin Eyyubi

İBNİ SİNA

(980 - 1037)

«İLİM ve SANAT TAKDİR EDİLMEDİĞİ YERDEN GÖÇ EDER»
İBNİ SİNA

Şu dünyada insanca yaşamak da yoksa

Geriye ne kalıyor yüzyıllardan

Behçet Necatigil

Bir Kıyamet Provası

31 Aralık 999

GÜNGÖR ÖZYİĞİT

Efsaneler, kehanetler, yüzyılın bitişi ve yeni bir bin yıla giriş, Hristiyan dünyasının 31 Aralık 999 gece yarısında, tam on ikide kıyametin kopacağına inanmasına neden olur. O son, bitiş gününün nasıl geleceği ise toplumlara göre değişiklik gösterir: Germen ve Slav ülkeleri, dünyanın büyük bir yangınla son bulacağına inanırlar. Oysa Akdeniz ülkelerinde İsrail'in boru sesiyle, tüm ölümlerinin mezarlarından çıkıp, dirilerle birlikte, son karar ve yargı gününe katılacakları inancı yaygındır. Buna göre Hz. İsa gökten incek ve dindarları cennete götürecektir.

999 yılının son günleri yaklaşırken bu kıyamet beklentisi, bir isteri dalgası gibi bütün Avrupa'yı sarar. Herkes sınav gününden yüzakıyla çıkmak ve cennete gidebilmek için, hakça davranmaya dikkat eder ve elinden geldiğince iyilik yapmaya çalışır. Alacaklılar borçlularını affeder. Evli çiftler, birbirlerine ihanetlerini itiraf edip, bağışlanmak dilerler. Zenginler en

güzel giysilerini, ihtiyacı olanlara dağıtırlar. Kiliseler, manastırlar, günah çıkarmaya gelenlerle dolup taşar. Kiliseler de bu kıyamet krizini körükler. Çiftlik sahipleri, ölüme hazırlanırken, hayvanlarını özgür bırakırlar. Bakkallar ve fırıncılar mallarını bedava dağıtırlar. Güney Avrupa ülkelerindeki yatalak hastalar, yakınlarından dışarı çıkarılmalarını isterler; Hz. İsa'nın gökten inişini görmek için.

31 Aralık gecesini çılgınlık artık doruğa tırmanır. Roma'daki St. Peter's Kilisesi, son dualarını etmek üzere gelen insanlarla dolup taşar. Papa II. Sylvester mihrabın önünde durur. Kilisede herkes dizleri üstüne çöküp dua etmektedir. Papa çelik iradeli, sakin, kendine hakim bir insandır. Gece yarısı ayını biter. İnsanlar sessiz, derin ve tedirgin bir bekleyiş içindedirler.

Ve gece yarısı saat tam on ikide saat çalmaya başlar. Bir, iki, üç, dört... on iki. Ne tuhaf, hiçbir şey yok. Her şey eskisi gibi...

Sonra Papa Sylvester arkasını döner ve zafer kazananlara özgü mağrur bir gülüşle ellerini uzatıp kilisedekileri kutsar. Derken tüm kulçlerdeki çanlar çalmaya başlar aynı anda. Orgun sesiyle birlikte hep beraber "Te Deum Laudamus-Tanrım Seni Övüyoruz" ilahisini söylemeye başlarlar. Kilisenin dışına taşan halk da buna katılır. İlahi sona erince, herkes kucaklaşıp öpüşerek birbirini kutlar.

Böylece Hz. İsa'nın doğumundan sonraki bininci yıl sona erer!

Ertesi gün herkes yine eskisi gibi günlük yaşama döner. İyilik ve yardımlaşma duyguları söner. Ve görüş-nüşte dine dönük olmakla beraber, insanlar bencilce çıkarlarının çemberi içinde, yine Tanrı yokmuşçasına yaşamlarına devam ederler...

Bininci yıl işte böyle yaman bir aldanişla başlar.

Hekimlerin Hocası İbni Sina

Batıda "Avicenna" adıyla bilinen, doğuda "Bilgeler Bilgesi" sanıyla anılan ve evrensel bir deha olarak tanınan Türk Bilgini İbni Sina 980 yılında, Buhara yakınlarında bir yerde doğar.

On yaşına geldiğinde o zamanki okul programını bitirir ve Kuran'ı ezbere bilir. Değerli öğretmenlerinin elinde bilgi alanını alabildiğine genişletir. Öyle ki, son öğretmeni Natili "Artık benim öğretebileceğim bir şey kalmadı" der.

Daha 16 yaşındayken bir yandan Allah rızası için hastalara bakar, bir yandan da hekim adaylarını yetiştirir.

18 yaşına doğru dönemin din, Arap Edebiyatı, geometri, matematik, fizik, mantık ve felsefe bilgilerini anlayarak içine sindirir. İlerde onun hayatını yazacak olan öğrencisi ve yandaşı Güzecani'ye şunları söyler:

"Felsefe, mantık, fizik, matematik, gökbilim, müzik, tıp ve birçok bilim dalıyla öylesine haşır neşir olmuştum ki çevremde bu konularda beni aşabilecek kimse kalmamıştı."

Bu sözlerde abartma yoktur. Nitekim daha ilerde, ünlü Buhara kitaplığı yandığında, İbni Sina'yı çekemeyenler ve onun bilgisine yetişemeyenler, "Kitaplık yanmadı, İbni Sina'nın beynine taşındı" diye kendilerini avutmaya çalıştılar.

Gerçekten genç yaşında Samanoğullarından Buhara emiri, Mansur İbni Nuh'u çok tehlikeli bir hastalıktan kurtarır. Bu ona "bilgelik tapınağı"nın kapılarını açar. Sarayın kitaplığından yararlanma olanağı bulur. Ve gece gündüz demeden buradaki kitaplardan çok şeyler öğrenir. Uykusunu bastırmak için şerbet içer. Hafif bir uykuya dalacak olsa, rüyasında bile

incelediği sorunu görür. Ve bir çoklarının çözümünü uyurken bulur.

21 yaşında bilimsel bir ansiklopedi olan ve 20 konudan oluşan “Kitab-ül Hasıh ve vel-Mahsul” adlı kitabı hazırlar. Bir de “Kitab-ül Birri vel-İsm” adını verdiği bir ahlâk kitabı yazar.

1001 yılında Gazneli Mahmut’un tehdidi ile, Harzem’in başkenti Gürkanç’a gider. Sonra oradan ayrılıp Gürcan’a sığınır. Orada ilerde hayatını yazacak olan Güzecani ile tanışır.

İki yılını okumaya ve yazmaya adar. “Kitab-ül Melde-i-vel-Mead” başlıklı kitabını bitirir. Ve Batıda altı yüz yıldır tıp konusunda kaynak kitap olarak kabul edilen, bilgi hazinesi “Tıp Kanunu”na başlar.

O arada hasta olan Şemsüdevle’yi sağlığına kavuşturur ve onun veziri olur. Altı yıl boyunca yoğun bir çalışmaya koyulur. “Tıp Kanunu”nu bitirdikten sonra, gerçek bir felsefe ansiklopedisi niteliğindeki “el-Şifa”ya başlar. Her gün elli sayfa yazabilmek için sabah akşam çalışır.

1021’de koruyucusu Şemsüdevle ölür. Onun oğlu İbni Sina’yı vezirlikten azleder. İbni Sina ülkeden kaçmak üzere bir dostunun evinde gizlenir. Bu arada yazılı kaynaklara başvurmasızın, olağanüstü belleğinden yararlanarak “el-Şifa”yı tamamlar.

İsfahan emiri Alaüdevle’ye yazdığı bir mektup ele geçer. Bunun üzerine yakalanarak, sadık yandaşı Güzecani ile hapse atılır, dört ay içinde boş durmaz, “Hayy İbni Yekzan”ı, “e - Hidaye”yi ve “Kalp İlaçları Kitabı”nı (el-Adviya el-Kalbiya)” yazar.

1023’de Güzecani ile İsfahan’a kaçar. Yaşamının son 14 yılını Alaüdevle’nin koruması altında geçirir, Gökbilimle uğraşır, “Danışname”yi kaleme alır. “el-Şifa”ya müzikle ilgili bir bölüm ekler. Ve “lisan el-Arap” adlı bir sözlük yazar.

Alaüdevle’nin Hemedan’a karşı giriştiği bir sefer sırasında bağırsak kuluncuna tutulur.

1037’de 57 yaşında ölür. O da Atatürk gibi, 57 yıllık, kısa sayılabilecek bir ömüre çok şey sığdırır. Her koşulda çalışır. İranlı bilgin Sait Nafisi’nin hesaplarına göre İbni Sina’nın 456 Arapça, 23’ü Farsça eseri ve makaleleri bulunmaktadır. Dünyanın çeşitli kütüphanelerinin kitaplıklarında İbni Sina’nın en az 160 kitabı vardır.

Ortaçağ’da İbni Sina demek, tıp demektir. Onun “Tıp Kanunu” kitabı batıda altıyüz yıl, hekimlik alanının İncil’i sayılmıştır. Gerçekten de Kanun İncil’den sonra en çok basılan kitap olmuştur. İbni Sina, bu kitabında kendinden önce gelenlerin buluşlarını toplamakla kalmamış, kendi gözlemleri ve bulgularıyla tıbbi zenginleştirmiştir. Nitekim insan gözü kaslarının anatomisini ilk kez o tanımlamıştır. Kalbin karıncık ve kapakçık sistemini açıklamıştır. Suda ve atmosferde, bulaşıcı hastalıklar yayan çok küçük organizmalar olabileceği varsayımını ileri sürmüştür.

İnsanlık bir dizi teşhis, tanı yöntemini ona borçludur. Sözelimi nabızla tanı yöntemi bunlardan biridir.

“Kanun”un asıl önemi, İbni Sina’nın sadece tıpta değil, bütün bilimsel

etkinliklerinde “doğal nedensellik” kavramını temel almasıdır. O, gerçeğe varmak için hem deneyi, hem de akıl ve mantık kurallarını bir bütün olarak değerlendirebilir.

İbni Sina, felsefenin de son amacının insanların mutluluğu olduğunu savunur. İnsanlar arasında eşitliğe ve adalete dayalı ilkelerin varolması gerektiğini belirtir.

Onun ikinci kitabının “el-Şifa” (Ruhu Tedavi Kitabı) başlığını taşıması boş değildir. “Kanun” bedenini iyileştirilmesi işini üstlenirken, “Şifa” ruhun arınmasını hedefler. İbni Sina insanların güzelliğe ve uyuma eğilimleri dolayısıyla, sevgiyi toplumun birleştirici ve kaynaştırıcı harcı olarak görür.

Erdem ve mutluluk kuramını kendine özgü bir mantıkla değer-

lendirir. Erdemleri sınıflandırarak, peygamberlerin ya da olağanüstü kimselerin erişebilecekleri “erdemlerin erdemi” kavramını yaratır. İbni Sina ve benzeri olağanüstü kişiler, insanlık ailesinin onur üyesidirler. Böylelerinin varlığı, insandaki yapıcı ve yaratıcı duyguları ateşleyerek harekete geçirir. Onları örnek alıp özenenlere insani yücelişin yolunu açar. İnsana, insan olmanın doruklarında coşkulu deneyimler yaşatır.

Ne mutlu geçmişte ve günümüzde böylesi seçkinlerden gönül dostları seçip, onlarla kafa arkadaşlığı kurabilenlere... Işık hızıyla düşünüp aydınlanarak, Yunus gibi zamanı yağmaya verenlere... Özünü yıkayıp temizleyerek, O'nun nuru ile bezenip, gitgide Tanrı'ya daha çok benzeyenlere!...

Türk Dilinin Dalgalandan Bayrağı Türk Dilleri Sözlüğü

“Divan ü Lügat-it Türk”

Karahanlı Devleti'nin hükümdar soyundan gelen, Arapçayı, Farsçayı, Türkçeyi ve kültürlerini çok iyi bilen Kaşgarlı Mahmut, 1074 yılında, Türk kültürünün temel taşlarından biri olan “Divanü Lügat-it Türk” isimli eserini bitirir. Böylece X. yüzyıldan başlayarak Türk illerini kasıp kavuran ve İslâm dinini arkasına alarak kendi kültürünü egemen kılmaya kalkan “Arap fırtınası”na karşı, Kaşgarlı Mahmut'un bir kültür anıtı, niteliğindeki kitabı granit bir kaya gibi dikilir. Daha önceleri, İslâmiyete sağladıkları katkıya, sundukları özverili

hizmetlere bakılmaksızın, birçok bilim adamı Türkçe kitap okuyor diye öldürülür, kitapları yakılır. Ama Türkler'in “ikinci yurtları” olarak Anadolu'ya ayak bastıkları XI. yüzyılda, Kaşgarlı'nın bu eseriyle Türkçe'nin dil bayrağı bütün görkemiyle dalgalanır.

Divan ü Lügat-it Türk, “Türk Dilleri Sözlüğü” demektir. “Türkçeden Arapçaya” bir sözlük olarak düzenlenmiştir. Ne var ki, sözlerin karşılıkları verilirken, 300'e yakın “Sav” (Atasözü), 240 kadar şiir parçası (beyit, dörtlük) da örnek olarak

gösterilmiştir. Ayıca dilin yapısı, dil-bilgisi kuralları ayrıntılı olarak anlatılmış, o arada çeşitli Türk boylarının yaşayış ve töreleri, gelenek ve görenekleri, tarihi ve coğrafi konumları gibi bir çok ansiklopedik bilgi de bunlara eklenmiştir. O yüzden Kaşgarlı Mahmut'u sadece büyük bir dilci olarak değil, bir türkoloji bilgini, aynı zamanda, çağın egemen ideolojisi "ümmetçiliğe" karşı ulusal birliği sağlayan dili bilinçli bir şekilde işleyen ve yücelten inançlı bir milliyetçi olarak görebiliriz. Çünkü o, eserinde Türk dilinin ve kültürünün değerlerini topladığı belgelerle somut olarak ortaya koyuyor ve hemen her fırsatta Türklerin Araplardan, Acemlerden üstünlüğünü açıkça dile getiriyor. Türkleri, Türk törelerini ve Türklük değerlerini göğsünü gere gere över. Örneğin kitabın önsözünde Tanrı'nın devlet güneşini Türk burçlarından doğdurmuş olduğunu, söyledikten sonra şunları yazar:

"Tanrı onlara "Türk" adını verdi ve onları yeryüzüne ilbeyi atadı. Zamanımızın hakanlarını onlardan çıkardı. Dünya uluslarının yönetim yularını onların eline verdi. Onları herkese üstün eyledi. Kendilerini hak üzere güçlendirdi. Onlarla birlikte çalışanı, onlardan yana olanı aziz kıldı ve Türkler yüzünden onları her dileklerine erıştirdi. Bu kimseleri kötülerin, ayak takımının şerrinden korudu. O nedenle akılı olana düşen şey, bu adamların tuttuğu yolu tutmak oldu. Derdini dinletebilmek ve Türklerin gönlünü almak için, onların dilleriyle

konuşmaktan başka yol yoktur..."

Kaşgarlı Mahmut, inançlı ve bilinçli bir insanın kararlılığıyla sözlerini şöyle sürdürür:

"And içerek söylüyorum, ben Buhara'nın, sözüne güvenilir imamlarının birinden ve başkaca Nişabur'lu bir imamdan işittim. İki de sözlerini senet olarak gösterip bildiriyorlar ki: Peygamberimiz kıyamet alametlerini, ahir zaman karışıklıklarını ve Oğuz Türklerinin ortaya çıkacaklarını söylediği sırada: *"Türk dilini öğreniniz Çünkü onlar için uzun sürecek egemenlik vardır"* buyurmuştur. Bu hadis doğru ise, Türk dilini öğrenmek çok gerekli, hatta zorunlu bir iş olur. Yok, bu söz doğru değilse, o zaman akıl bunu emreder."

Kaşgarlı, her iki halde de aynı sonuca çıkan dilemma denen bir mantık yürüterek sözü sağlama alır. Sözlüğün "Türk" maddesi ile ilgili şu bilgileri verir: "Türk, Tanrı yargılayası Nuh'un oğlunun adıdır. Bu Tanrı'nın Nuh oğlu Türk'ün oğullarına verdiği bir isimdir. Biz "ad" olarak Türk adını ulu Tanrı vermiştir dedik. Çünkü bize, Kaşgarlı Halef oğlu İmam Şeyh Hüseyin, ona da İbnül Garkî denilen kişi, İbnü Ebüdünya olarak ünlü Şeyh Ebu Bekir El Müfidül Cercarai'nin, dünyanın sonu üzerine yazdığı kitabında ulu Peygamber'e tanıkla varan bir hadis yazmış. Hadis şöyledir: "Benim bir ordum vardır; ona Türk adını verdim. Onları doğuda birleştirdim. Bir ulusa kızarsam Türkleri o ulusun üzerine gönderirim" diyor. İşte bu, Türkler için bütün insanlara karşı bir

üstünlüktür. Onları yeryüzünün en yüksek yerinde yerleştirmiş, onlara “Kendi Ordum” demiştir. Bununla beraber Türklerde güzellik, sevimlilik, tatlılık, edep, büyükleri ağırlamak, sözünü yerine getirmek, sadelik, övünmemek, yiğitlik, mertlik gibi beğenilip övülmeye değer sayısız iyilikler görülmektedir.”

Kaşgarlı Mahmut, kitabını özellikle Araplara, genellikle de Türkçe bilmeyenlere Türkçeyi öğretmek amacıyla yazdığını söyler. Ama yine aynı eserde “Bana sonsuz bir ün, bitmez tükenmez bir azık olsun diye şu kitabımı yazdım” dediğine ve buna “Türk Dili ile Arap dilinin atbaşı beraber yürüdükleri bilinsin diye” sözünü eklediğine göre, onun kendine haklı bir ün sağlamak ve Türkçenin Arapça kadar zengin bir dil olduğunu kanıtlamak gibi iki yan amacı daha olduğu ileri sürülebilir.

“Divan ü Lügat-it Türk” Türkçemizin ilk sözlüğüdür. Bir dilbilgisi (Gramer) kitabıdır. Bunun yanısıra zengin bir “edebiyat antolojisi”dir. Aynı zamanda en eski ansiklopedimizdir. Bu dört özelliği ile Türk kültüründe ayrıcalıklı yere ve değere sahiptir. Sözlük bölümünden birkaç örnek:

ULIÇ: Çocuklara sevgiyi belirtmek için söylenen bir kelime. “Uliçim: Yavrum!”

ÖZÜK: Kadınlara verilen lâkap. Altın gibi temiz ruhlu kadına “altın özü”, bedeni inci gibi temiz olan kadına ertini (iri taneli inci) “özük” denir.

AMAÇLIK: Amaçlık yer: Atış için nişangah olarak ayrılan yer.

TİĞİN: Aslında köle demektir. Af-rasyab’ın oğullarına, babalarına saygılarını belirtmek için “babalarının kölesi” anlamında “tigin” dendi. Ondan sonra bütün hakan çocuklarına “tigin” dendi.

BEZENDİ: “Uragut bezendi: Avrat süslendi”

YERDEŞ: Hemşehri. “Yerdeş kişi” Bu iki kişinin bir şehirden olmasıdır. Birbirine “Yerdeş” derler.

TENE: Farsça “Dane” kelimesinden alınmıştır. Türkler bunu Türkçeleştirerek “tane” demişlerdir.

BEG: Karının kocası. Evinde beye benzediği için böyle denilmiştir.

SAVÇI: Yüce Tanrı’nın gönderdiği peygamber. Bu kelime “haber” anlamına olan “sav”dan gelmiştir. “Sav” söz, aynı zamanda atalar sözü anlamındadır. Peygamber Tanrıdan haber getirdiğinden “Savçı” adını almıştır.

TENGRİ: Ulu Tanrı. Yere batası kafirler göğe de “tengri” derler. Yine bu adamlar, büyük bir dağ, büyük bir ağaç gibi gözlerine ulu görünen her şeye “tengri” derler. Bu yüzden bu gibi şeylere secde ederler. Yine bunlar bilgini kimseye “tengriden” derler. Bunların sapıklıklarından Tanrıya sığınırız.

Kitapta gramer üzerinde ayrıntılı olarak durulur. Özellikle fiiller ve türevleri (iştikakları), Arapça ile adeta yarışırılır. Şöyle ki:

“Fiillerin temeli geniş zaman ve emir kipleri üzerine kurulur. Bu kelimelerin yapısı, Arapça kelimelerin yapısına uymaz. Türkçede fiillerin hepsi bir düzene gelir: İkili, üçlü,

dörtlü, beşli ve daha çok harfli fiiller de geçmiş zaman, geniş zaman ve mastar düzen üzerindedir...”

“Mastar, bütün fiillerde bir düzen üzerine olur. Mastar “k” lidir (mek, mak). Bir düzeye yürüyen kural budur. Bundan, hiçbir şey dışarda kalmaz.” Ek - Fiil’le ilgili olarak şunları yazar:

“Geçmiş zaman ve mastarsız kullanılır. Anlamı “odur” demektir. “Ol taş turur: O, Taştır” gibi. Bu, söz bağlantısıdır. Bunun geçmiş zamanı ve mastarı yoktur.”

Ansiklopedik bilgiye örnek olarak, “Alp Ertunga”ya ait bilgiyi verebiliriz:

“Tonga: Kaplan cinsinden bir hayvandır. Fili öldürür. Bu anlamını yitirmiştir. Çok kez kişi adı olarak kullanılır. Türklerin büyük hakani Afrasyap’ın asıl Türk adı “Tonga Alper”dir. “Tonga gibi güçlü, yiğit adam demektir.”

Edebiyat ürünler bölümünün sagular (ağıtlar) kısmında, büyük hakan Afrasyap’ın tuzağa düşürülüp öldürülmesi üzerine dünyanın acıklı hali dile getirilerek ağıt yakılır:

*Alp Er Tunga öldü mü
Ölümlü dünya kaldı mı
Felek öcün aldı mı
Şimdi yürek yırtılır.*

Bilginin asıl amacının kendini bilmek, erdemi öğrenmek ve Tanrı’ya tanımak olduğunu şu dörtlükle ne güzel duyurur:

*Tanrımı överim,
Bilgiyi yığarım,
Gönüllü bağlarım,
Erdem üzere dürülür.*

Ve işte bilginlerin, bilgilerin peşine düşen, hayatını buna adayan gerçek arayıcısının şiirsel anlatımı:

*Bilgiyi aradım,
Bilgini seçtim,
Kendimi ayırdım,
Ak yeleli atım çözülür.*

İnsanı doğruya, güzele çeken şu dörtlüklere bir bakın hele:

*Geçmişte adamlar vardı
Erdem Beyi, bilgi dağı
Dediler çok öğütler
Gönlüm olur onlarla sağ.
Güzel giysiyi kendin giy,
Tatlı aş ver başkasına,
Konuğu iyi ağırla,
Yaysın ününü ulusa*

*Bakmak ulus sevgisize,
Suratsız, eli sıkıya,
Kazan yavrurum güzel huy,
Kalsın ünün yarına*

Atalarımızın ortak bilgeliği olan 300’e yakın savlar, yani atasözleri de kitaba ayrı bir zenginlik ve güzellik katar:

*Kuş kanatın, er atın
(Kuş kanadıyla, er atıyla)
Etli tırnaklı edhirmez
(Et tırnaktan ayrılmaz)
Su içürmesge süt ber
(Su içirmeze süt ver)
Tılın tergiğe tegir
(Dil ile sofraya erişilir)
Edhgü er süngüki erir, atı kalır
(İyi adamın kemikleri erir, adı kalır)*

Kaşgarlı Mahmut 9 yüzyıl önce göçtü gitti. Ama eserleri ile birlikte adı ve ünü kalayazdı...

İnsanı Güçlü ve Mutlu Kılan Kutlu Bilgi Kutadgu Bilig

Türk - İslam kültürünün ilk yüzyıllık zaman dilimi olan XI.yüzyıl, Türk tarihinde askeri ve siyasal yönden dikkate değer gelişmeler gösterdiği gibi, kültür tarihi bakımından da büyük bir önem taşır. Orta Asya'da Karahanlılar, Horasan ve Kuzey Hindistan'da Gazneliler, daha batıda İran, Irak, Suriye ve Anadolu'da Selçuklular gibi Türk devlet ve imparatorluklarının ortaya çıkışı Doğu İslam dünyasında egemenliğin Türklere geçtiğini gösteren tarihsel oluşumlardır. Böylece İslam uygarlığının değerleri ile zenginleşen ve bir yerde asıl misyonunu bulan bozkır Türk Kültürü, çağa ve daha sonraki yüzyıllara da damgasını vurur.

Türk ulusunun yaklaşık üç bin yıldır kendi dili ve öz kültürü ile dimdik ayakta durmasını sağlayan iki ayaktan biri Kaşgarlı Mahmud'un Divan ü Lügat-it Türk'ü ise, diğeri de Balasagun'lu Yusuf'un yazdığı Kutadgu Bilig'dir.

Kutadgu Bilig'i dilimize kazandıran Reşit Rahmeti Arat'ın dediği gibi, Kaşgarlı Mahmud'un eseri Türk dünyasının dış yüzünü ve ana çizgilerini belirlerken, Kutadgu Bilig, Türklerin manevi yönünü, siyasal görüşünü ve

yönetim anlayışını ortaya koymaktadır. Yine Arat'ın deyişiyle, Kutadgu Bilig, bugün bile değerlendirilmeyi bekleyen "el sürülmemiş bir hazine" durumundadır.

Yusuf Has Hacip 1070 yılında Kaşgar'a gelerek eserini Doğu Karahanlı hükümdarı Uluğ Buğra Kara Han'a sunar. Hükümdarı derinden etkileyen Kutadgu Bilig mesnevi tarzında yazılan, 6654 beyitlik bir siyasetnamedir. Tanrı'ya hamdla başlayan, sonra sırasıyla peygambere, dört halifeye ve hükümdara övgüler düzerek, okuru havaya sokan eser, asıl konuya bundan sonra girer. Ve kitabın başında Balasagun'lu Yusuf, konunun çerçevesini çizerek şöyle der: "Bu aziz eser dört büyük ve önemli temel üzerine bina olunmuştur. Birincisi doğruluk, ikincisi saaadet, üçüncüsü akıl, dördüncüsü ise kanaat (yetinme)dir"

Doğruluğa Kün-Toğdı adını verip, onu padişah yerine koyar. Saadete Ay-Toldu der ve onu vezir eder. Akıla Ögdülmüş adını vererek onu vezirin oğlu kılar. Kanaate ise Odogurmuş diyerek, onu vezirin kardeşi sayar.

Yazar fikirlerini bu kişilerin ağzından, sorulu yanıtla karşılıklı

konuşma biçiminde açıklar. Niye? “Okuyanın gönlü açılıp, yazarını hayır dua ile ansın diye...”

Yusuf Has Hacib, eserinin adına ilişkin olarak Agop Dilaçar'ın günümüz Türkçesi ile aydınlatıcı bir açıklamada bulunur.

*Sözünü söyledim ben, kitabı yazdım
Uzanıp iki dünyayı tutan bir eldir*

*Kitabın adını koydum Kutadgu Bilig
Kutlu olsun okuyana, elini tutsun*

*Kişi iki dünyaya kutla tutarsa
Kutlanmış olur, bu sözüm doğru, bütündür*

Kutadgu Bilig'in adı “Kut” kelimesinde düğümlenir. Kut aslında “Siyasal egemenliği” ve “hakça yönetmeyi” tanımlamaktadır. Saadet ve bahtiyarlık bunun doğal bir uzantısı ve sonucudur. O yüzden “Kut” sözcüğü, özünde mutluluğu da içermektedir.

Eserde töre(yasa) hükümdar olarak ete-kemiğe bürünür. Töre'ye şu nitelikler yüklenir: “O bilge, bilgili, akıllı bir baş idi. Siyaseti uygularken, kişisel eğilimlerini gözetmezdi. İnsanlığı bir bütün sayardı. Bu nedenle Güneş ve Ay gibi bütün dünyayı aydınlatırdı. Aydınlığını bütün insanlara ulaştırırdı. Bundan dolayı ona “Kün Toğdı” denmiştir.”

Kutadgu Bilig'e göre töre(yasa) hükümdarlıktan üstündür:

“Beylik, ululuk çok iyidir; fakat daha iyi olan töredir.” Fakat bundan da önemli olan: “Törenin tüz(eşit) uygulanmasıdır.” O nedenle “Halkın işini insanlık ölçüsünde düzenleyen bey o

ölçüde iyidir.” Böyle bir “İktidar dünyayı sarar, kurt ile kuzu bir arada yaşar.”

Töre dört temel ilkeye dayanmalı. Öncelikle adil olmalı. Topluluğun iyiliğini ve yararını gözetmeli. Eşitliği sağlamalı: Oğul ile yabancıyı ayırmamalı, bey ile kulun farkı olmamalı. Son olarak törede insanlık, yani evrensellik yer almalı. Törenin güneşi bütün insanlara ulaşmalı, bütün dünyayı aydınlatmalı. Devleti yıkan iki şey vardır: Biri görevi yerine getirmeme, diğeri insanlara haksızlık yani zulüm. Oysa yönetme bilgili ve erdemli insanların harcıdır. Halk arasından seçkinler, ancak bilgi ile sivrilmişlerdir. Yönetim erki, halk arasında saygı kazanarak seçilmiş olanlara verilmelidir.

Balasağunlu Yusuf bize “bilgi edininiz, adam olunuz, kendinizi yükseltiniz” öğüdünü verir.

Ona göre bilgiyi almak ve anlamak yükselişi sağlar: “Bilgiyi büyük, anlayışı da ulu bil; seçkin kulu bu iki şey yükseltir.” Anlamak ve anlatmak ise dili iyi bilmeyi gerektirir: “Anlayış ve bilgiyi anlatan dildir.” Ömür sermayesinin semeresi iyiliktir: “Yaşamı sermaye yap, bunun faizi iyiliktir.” Akıllı dil, dili söz, insanı yüz, yüzü de göz güzelleştirir: “Aklın süsü dil, dilin süsü söz, insanın süsü yüz, yüzün süsü de gözdür.” Bilgili bilgisize yol gösterir: “Bilginin sözü bilgisize göz olur”. İnsanda insanlığı ortaya çıkarmaktır hüner: “İnsan kıt değil, kıt olan insanlıktır.”

İyi insanın yalın bir tanımı: “İyi

insan hep iyilik eder, yaptığını insanın başına kakmaz, kendi çıkarını düşünmez ve bir karşılık beklemez.

Balasagun'lu Yusuf az konuşup, çok dinlememizi öğütleyerek şöyle der: "Çok dinle, fakat az konuş, sözü akıl ile söyle ve bilgi ile süsle."

Kutadgu Bilig'de misilleme, kötülüğe kötülükle karşılık verme, "Dişe diş, göze göz" ilkesi yoktur. Tam tersine kötülüğü iyilikle karşılama ilkesi öğütlenir; "Sana söveni öv" "Sana zulmedeni bağışla" gibi.

Dokuz yüzyılı aşkın bir zaman aralığında Balasagunlu Yusuf'un bize verdiği öğütlerin özeti şu:

Tanrıya bilgiyle ve sevgiyle bağlan ki gerçek iman budur. Ölümü ve öte alemi, bu dünyanın geçiciliğini, yani yolcu olduğunu unutma. Dünyanın geçici zevklerine pek fazla düşkün olma. Ele, dile ve nefesine egemen ol. Zor kullanmaktan, yalandan, hırsız-

lıktan, içkiden, haksızlıktan, kaba sözden, kırıcılıktan, dedikodudan, gevezelik ve acelecilikten sakın. Sabırlı, cömert ve hayırsever ol. Yapılan iyiliğe karşılık bekleme. Adil ve namuslu olmaya çalış. Kötü arkadaş edinme ve bozgunculara katılma. Büyüğe ve kadına saygı, çocuklara şefkat ve hizmetçilere insaf göster. Her işte, ılımlı ve ölçülü davran. Ağır başlı (vakur), tok gözlü ve alçakgönüllü ol. Ve arkada iyi bir ad bırak.

Shakespeare'in toplu yazılarının ilk yayımını yapan yayımcı, kitabının başına şöyle bir not düşer: "Onu okuyunuz, okutunuz, seveceksiniz; eğer beğenmezseniz, büyük bir tehlikede bulunduğunuzu bilin."

Kutadgu Bilig'in yazılışından dokuz yüz yılı aşkın bir süre sonra, onu yeterince okuyup anladığımızı, sevdiğimizi, başka deyişle tehlikede olmadığımızı söyleyebilir miyiz?

Türklere Yeni Yurt Müjdesi Malazgirt Zaferi

XI.Yüzyılda tarihin rüzgarı Türklere yana eser. Doğudan batıya yürümek, Anadolu'yu yurt edinmek ve Haçlı ordularına karşı yiğitçe direnmek artık Türklere için ulusal bir misyon olmuştur. Bu durumu gören ve Türklerin Anadolu'ya doğru yayılma girişimlerine "dur" deme gereğini duyan Bizans İmparatoru Romanos Diogenes, Selçuklu Türklerine son

darbeyi vurmak üzere 13 Mart 1071 günü büyük bir orduyla başkent İstanbul'dan sefere çıkar.

O arada Selçuklu Sultanı Alparslan, Bizans'ın Doğu Anadolu'daki en önemli üstlerinden biri olan Malazgirt kalesini zapteder. Malazgirt'ten Halep'e giderken, Afşin Bey'den Anadolu'daki belli başlı düşman üslerinin tahrip edildiğini, ama aslında Bizans ordu-

su yenilirse Anadolu'nun Türklere bütünü açılıp yurt olacağını bildiren raporu alır. Bu rapor, Alpaslan'ın azmini iyice bilir, Bizans İmparatorunu karışlamak için Doğu Anadolu'ya yönelir.

Bizans ordusu 200.000 kişidir. Ordunun ağırlıklarını 3000 araba ve binlerce hayvan taşır. Orduda bütün savaş araçları yanında, 1200 kişinin yönettiği, devrin en büyük silahı sayılan mancınık da vardır. Ancak, bütün gücüne karşın, Bizans ordusu homojen bir ordu değildir. Orduda Bizanslılardan başka Franklar, Normanlar, Slavlar, Gürcüler, Abhazalar, Ermeniler ve hatta Müslüman olmayan Peçenek ve Uzlar gibi Oğuz Türklerinden askerler vardır. Bu bakımdan ordu tek elden yönetilmeye elverişli değildir.

Bizans ordusu ile Türk ordusu 26 Ağustos Cuma günü, gün ışıırken Malazgirt'de karşı karşıya gelir. Türk ordusu 50000 kişidir ama hepsi Müslüman Oğuz Türklerinden oluşan tek bilek ve tek yürek bir güçtür. Hepsi de Anadolu'yu yurt edinme ve tarihsel bir misyonu yerine getirmenin ateşi ile yanıp tutuşmaktadır. Bizans İmparatoru, Alpaslan'ın barış önerilerini şiddetle geri çevirmiştir. Yeneceğinden pek bir emindir.

Güneş ortaya çıkınca, Alpaslan, ordusunu coşturan kısa bir konuşma yapar. Şehit düşerse vurulduğu yere gömülmesini ve hemen oğlu Melikşah'ın etrafında toplanılmasını, Türk Hakanlığının birliğinin bozulmamasını vasiyet eder. Tanrının yardımı ve askerlerinin yiğitliği sayesinde zafer kazanacaklarına inandığını, askerlerine

güvendiğini belirterek, ilk ateşlemeyi yapar. Ve meydan savaşı başlar.

Alpaslan ve Selçuklu Ordusu Bozkır savaş taktiği uygulayarak, savunma savaşı yapa yapa, sanki kaçır gibi geri çekilmeye başlar. O sırada Bizans ordusuna da ağır kayıplar veririr. Bizans'ın kanatlarında yer alan Uz ve Peçenek atlıları da Selçukluların yanına geçer. Alpaslan'ın genel taarruz emriyle Bizans ordusu çember içine hapsedilir ve bozguna uğratılır. Akşama doğru savaş Alpaslan'ın kesin zaferiyle sonuçlanır. Romanos Diagonos yakalanıp Alpaslan'ın huzuruna getirilir. Alpaslan ona bir esir gibi değil, imparatormuş gibi davranır. Onurunu korur. Hayatını bağışlar. Ve belli bir anlaşma ile onu ülkesine geri göndermeden önce özel bir giysi ile, ele geçirilen imparatorluk tacını da verir. O kadar ki yolculuğunun başında ona atı ile eşlik bile eder. Sonra yanına yüz asker ve biraz para vererek onu Konstantinopolis'e uğurlar. Ama Bizanslılar eski imparatorlarına aynı incelikle davranmazlar. İmparator olan VII. Mihael, Romanos Diogenes'ı yakalatarak gözlerine mil çektirir ve bir süre sonra Diogenes ölür. Anlaşma da bozulur.

Bütün tarihçiler Malazgirt Zafezinin tarihin dönüm noktalarından biri olduğunda birleşir. Malazgirt Zaferi Türklerin Anadolu'yu anavatan bilmesi ve hep batıya doğru yönelmesi demektir. Böylece o günden bugüne bin yıllık yürüyüş Türklerin tarihi olur ve yine tarihin Türklere yüklediği misyon bugün de geçerliliğini sürdürür.

SEVGİ YAYINLARI

Fiyat Listesi

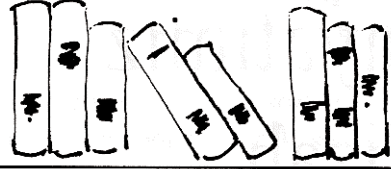
Bizim Celselerimiz 2. Baskı		2.500.000 TL
Kâinatı Yöneten Güç SEVGİ	Dr. Refet Kayserilioğlu	2.500.000 TL
Seviniz, Birleşiniz Bir Olunuz 1 - 2 Cilt	Dr. Refet Kayserilioğlu	(her bir cilt) 2.000.000 TL
Dünyada Niçin Yaşıyoruz?	Dr. Refet Kayserilioğlu	2.500.000 TL
Doğru Yaşama Bilgileri	Dr. Refet Kayserilioğlu	2.500.000 TL
Üstün İnsan Olmak	Dr. Refet Kayserilioğlu	2.500.000 TL
Evlilikten Beklenen Üç Şey	Dr. Refet Kayserilioğlu	2.500.000 TL
Mutluluđunuzun Anahtarı	Harold Sherman	2.500.000 TL
Önce Ben Değil, Önce Sen - Yeni Çıktı - Yeni Çıktı - Yeni Çıktı -	Dr. Refet Kayserilioğlu Çıktı - Yeni Çıktı - Yeni Çıktı -	3.000.000 - Yeni Çıktı - Yeni Çıktı -
Bir Can Yoğruldu (Şiirler)	Dr. Refet Kayserilioğlu	1.500.000 TL
Gönül Müziği (Kaset)		1.500.000 TL
Sevgi Dünyası	Yurt İçi Abone Ücreti Yurt Dışı Abone Ücreti Tek Sayı	10.000.000 TL 15.000.000 TL 900.000 TL
Ruh Dünyası (6. Cilt)		4.000.000 TL
Sevgi Dünyası Ciltleri		8.000.000

İsteme Adresi: SEVGİ YAYINLARI, P.K. 140 Sirkeci-İSTANBUL,
P.K. 471 Beyoğlu-İSTANBUL

İdarehane: Taksim, Aydede Cad. Kivilcım Apt. No:4/5 Beyoğlu/İST.

Tel: (0212) 250 42 42 - Fax: (0212) 254 22 93

KİTAPLIK

Önce Ben Değil, Önce Sen, Dr. Refet Kayserilioğlu, Sevgi Yayınları, 278 s.

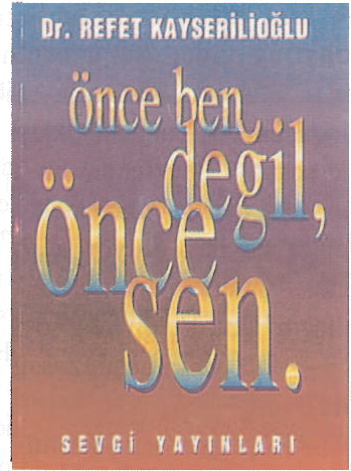
Nadide Kılıç

“Önce Ben Değil, Önce Sen” isimli kitap, bencil olmanın veya “önce ben ” demenin cazip kılındığı dünyamızda sizlere şaşırtıcı gelebilir; Dr. Refet Kayserilioğlunun kitabın önsözünde belirttiği gibi “önce sen demek ne oluyor? Beni ben düşünmezsem kim düşünecek?” diyebilirsiniz. Kitabın can alıcı noktasını, insanın içinde yaşadığı düzenin işleyişini kavramasıyla birlikte, yalnızca doğru olanı yapmaya karar vermesi oluşturuyor. Böylece insan “önce sen” demekle, aslında diğerlerinin esaretine girmeyeceğini, bilâkis bilgice, gönülce yükseleceğini, gönlünü artacağını, birliğe ulaşacağını, hizmet ederek yükseleceğini görüyor.

Dr. Kayserilioğlu'nun kitabında saygıdan, sevgiden yola çıkarak, insanın kendini ele alma metodları, ana esasları davranış ve huy haline getirebilmek için nasıl yaşamamız gerektiği, bizi üzen, buran, sıkıntıya düşüren eski alışkanlıklarımızı değiştirebilmemiz ve bilinçli bir mantıkla yeniden gönlümüze benimsetebilmemizin yolları belirtilmiştir.

Davranışlarımızı şekillendiren doğru şartlanmaların ve alıştırmaların yaşamımızdaki önemi üzerinde ayrıntılarla durulmuştur.

Dr. Refet Kayserilioğlu'nun diğer kitaplarında olduğu gibi bu kitaptakileri de uyguladıkça rahatladığınızı, huzura adım adım yaklaştığınızı, ve yüzünüzün çizgisinde baharın çiçek açtığını farkedeceksiniz. Kendinize, çevrenize gülen gözlerle bakacaksınız.

Hayatımız Mizah

Güngör Özyiğit

CENAZE

Adamın biri bir cenaze merasimine tanık olur: En önde giden köpekli bir adam, arkasında bir tabut. 10 metre arkadan gelen bir başka tabut ve ardında tek sıra halinde dizilmiş 200 adam. Tuhafına gider bu görünüm, gözlemi yapan adamın. Kafilenin sahibi olduğunu düşünerek yanına yaklaşır ve çekineyerek sorar: "Beyefendi, bu üzüntülü gününüzde, acınızı tazelemek istemem ama ölenler neyiniz oluyor acaba?" Köpekli adam: "Öndeki karım, arkadaki de kayınvalidem" der. Ve diyalog şöyle sürer:

- "Vah vah, başınız sağolsun. Nasıl oldu?"

- "Köpeğim hem karımı, hem de onu kurtarmak isteyen kaynanamı ısırarak öldürmüş."

- "Beyefendi, köpeğinizi bir günlüğüne ödünç alabilir miyim?"

Köpekli adam kuyruğu göstererek sert ve kesin bir dille "Sıraya geç!" der...

Tipik bir köylü, maço erkek fıkrası bu. Çoğu kişinin, görünürde, elinde yuları ile gezdirdiği bir köpek yok ama, hemen her insanın özellikle de erkeklerin içinde

havlayan, saldıran ve ısırın eğitilmemiş bir köpek var: Adı hiddet. Ve çoğu erkek, bu köpeği, güçsüzlere ve genellikle kadınlara karşı hiddetini serbest bırakıyor. Bağırıyor, çağırıyor, dövüyor, sövüyor. Ve bunu erkeklik sanıyor ve böyle burnundan soluyan şiddete prim veren bir toplumda, seçim sonrası-mışçasına her gün gazetelerde "Açılan mezar sayısı, çıkan ceset sayısı, cesetlerin illere göre dağılımı" biçiminde istatistiksel bilgiler normal bir haber gibi verilerek, kendiliğinden bir kara mizah yaratılıyor.

Erkeklerin kadınlara karşı hıncı ya da kompleksi bir türlü dinmiyor. Maço erkeğin biri kadın haklarına şiddetle karşı çıkıyor. Ve "kadın hakkı diye bir şey olmaz. Çünkü hakkı erkek ismi..." diyerek kendince bir gerekçe gösteriyor. Belki de espri yaptığını sanıyor. Dünyanın vefasızlığı karşısında "Eğer dünya delikanlı olsaydı, yuvarlak olmazdı" diyerek dünyanın kahpeliğini kadını hatlara sahip olmasına bağlıyor. Öylece dünyanın bugünkü halinden daha çok onu yönetenlerin, yani erkeklerin sorumlu olduğunu görmezden geliyor.

Kuaför Remzi & Ali

Pazar dahil hizmetinize hazır

Adres: İskele Yolu Cüneyt Bey apt. No: 13/2 Caddebostan/İSTANBUL
Tel: (0216) 357. 01. 41 - (0216) 356. 67. 79

!!!! SEVGİ DÜNYASI EN GÜZEL HEDİYEDİR!!!!

HEDİYE ABONE FORMU

Yayın Süresi : Aylık Yıllık Dergi Bedeli : 10.800.000 TL
Dergi Bedeli : 900.000 TL İndirimli Abone Bedeli : 10.000.000 TL
Hediye Eden :
Adı Soyadı :
Adresi :
Posta Kodu: İlçe: Şehir:
Tel: Fax:
Firma Adı :
Vergi Dairesi : Vergi Numarası:

Sevgi Dünyası Dergisi'nin bir yıllık aboneliği aşağıda belirtilen kişi/kişilere hediye olarak sunmak istiyorum. Gerekenin yapılmasını rica ederim.

Adı Soyadı Adı Soyadı
Adresi Adresi
Posta Kodu: İlçe: Posta Kodu: İlçe:
Şehir: Şehir:

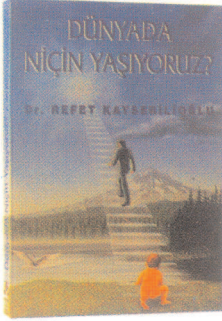
1. Lütfen Kredi Kartı hesabımdan alınız.VISAMASTEREUROCARD
Kart No / / / / / Son K. Tarihi / / / İmza :

2. Bir yıllık abone bedeli olan 10.000.000 TL'ni Sevgi Yayınları Tic. Ltd. Şti. adına Yapı ve Kredi Bankası Şaşkınbakkal/İstanbul Şubesi 100-1516-4 numaralı hesaba yatırdığınızı belgeleyen dekontla birlikte bu kartı adresimize yollayınız veya faksalayınız.

SEVGİ DÜNYASI P.K. 471, Beyoğlu - 80090 İstanbul

Tel: (0212) 252 85 85 - (0212) 250 42 42 Fax: (0216) 385 92 30 (0212) 227 01 97 - (0216) 369 82 03
Abone Sorumlusu: Kazım Erdemoğlu

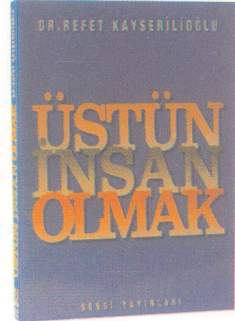
SEVGİ YAYINLARI

DÜNYADA NİÇİN YAŞIYORUZ
Dr. Refet Kayserilioğlu

DOĞRU YAŞAMA BİLGİLERİ
Dr. Refet Kayserilioğlu

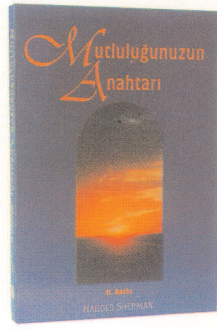
ÜSTÜN İNSAN OLMAK
Dr. Refet Kayserilioğlu

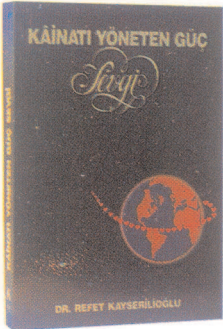
BİZİM CELSELERİMİZ

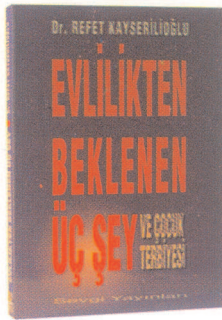
SEVİNİZ BİRLEŞİNİZ BİR OLUNUZ
Dr. Refet Kayserilioğlu

Mİ İTLULUĞUNUZUN ANAHTARI
Harold Sherman

KÂİNATI YÖNETEN GÜÇ
Dr. Refet Kayserilioğlu

EVLİLİKTEN BEKLENEN ÜÇ ŞEY
Dr. Refet Kayserilioğlu

BİR CAN YOĞRULDU
Dr. Refet Kayserilioğlu

İsteme Adresi: SEVGİ YAYINLARI P.K. 471 Beyoğlu - İSTANBUL
veya: Taksim, Aydede Caddesi. Kivılcım Apt. No: 4/5 Beyoğlu - İST.
Tel: (0212) 250 42 42

Dr. REFET KAYSERİLİOĞLU

önce ben
değil,
önce
SEN.

SEVGİ YAYINLARI

YENİ ÇI

ÖNCE BEN DEĞİL, ÖNCE SEN.

Dr. REFET KAYSERİLİOĞLU

Tüm insanları kendi evladı gibi seven, onlara yardıma, hizmete koşan, doğru yolu gösteren Hayırlılardan olmayı istemez misiniz?...

“Önce ben değil, ÖNCE SEN” diyen O hayırlılar,

Yaratan'ın yücelttiği ve tüm insanların sevdiği, saydığı ve örnek aldığı DEĞERLİLERDEN olurlar...

Bütün kitapçılarda

İsteme Adresi: Sevgi Yayınları, P.K. 471 Beyoğlu 80090 İstanbul Tel: 252 85 85 - 250 42 42